Ἀριθ. 665 — Λεπτὰ εἴκοσι πέντε.

ΕΤΟΣ ΙΓ'.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΣΤ'. Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρ. ἐνάστ. ἔτους καὶ εἶναι ἐτήσιαι. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδὸς Σταδίου 32. 25 Σεπτεμβρίου 1888

ΔΥΟ ΝΥΜΦΑΙ

Τὸ ἔτος 1888 ἦτο ἐκτάκτως αἴσιον διὰ τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν τῆς Ἑλλάδος· τ' ἀγαθὰ ὅσα ἡ τύχη σπανίως καὶ μετὰ φειδοῦς ἀπονέμει, τὰ πληροῦντα εὐφροσύνως τὸν οἶκον καὶ περιβάλλοντα αὐτὸν δι' ἀτμοσφαίρας ζηλωτῆς εὐδαιμονίας, ἱλαδὸν ἐπῆλθον εἰς αὐτήν. Κλὼν νεοθαλὴς ἐβλάστησεν εἰς τὸ εὔχυμον καὶ ἀμφιλαφὲς δένδρον αὐτῆς καὶ ἐνῷ τὰ τηλεβόλα ἐκρότουν ἐν Πετρουπόλει πανηγυρίζοντα τὴν βάπτισιν τοῦ τελευταίου τέκνου, ὁ πρεσβύτατος τῶν υἱῶν, ἄλκιμος ἤδη νεανίας, ἐλπὶς καὶ χάρμα τοῦ λαοῦ ἐφ' οὗ μέλλει νὰ βασιλεύσῃ, ἀντήλλασσε τὰ μνῆστρα μετὰ κόρης περιφανοῦς οἴκου. Τὸ ἀσπάσιον ἄγγελμα ἐρχόμενον ἐν στιγμαῖς χαρμοσύνου προσδοκίας ἐπὶ ταῖς τελεσθησομέναις ἑορταῖς τῆς ὅσον οὔπω συμπληρουμένης εἰκοσιπενταετηρίδος τῆς βασιλείας τοῦ πατρός, ἠλέκτρισε πάσας τὰς καρδίας, ἐχαιρετίσθη μετ' ἐνθουσιασμοῦ εἰς πάσας τὰς χώρας τοῦ ἐλευθέρου καὶ τοῦ ὑποδούλου ἑλληνισμοῦ καὶ νέαν ἐχορήγησε ῥώμην καὶ ζέσιν εἰς τοὺς ἀπ' αἰώνων ἀσβέστους ἐθνικοὺς πόθους. Ἀκόμη δὲ δὲν εἶχον σιγήσει τὰ πολλαπλᾶ σχόλια περὶ τῆς ἐνδεχομένης πολιτικῆς σημασίας τοῦ εὐτυχοῦς γεγονότος, ὅτε ἠγγέλθη ἡ μνηστεία τοῦ δευτεροτόκου βασιλόπαιδος Γεωργίου μετὰ πριγκιπίσσης τοῦ οἴκου τῶν Ὀρλεανιδῶν. Ἴσως πρὸς δικαιολογίαν τοῦ ῥητοῦ «πᾶν τριττὸν τέλειόν ἐστιν» πρὸ τῆς λήξεως τῆς προπαρασκευαζομένης πανηγύρεως νέον εὐφρόσυνον μήνυμα ἀπὸ καιροῦ ὑποψιθυριζόμενον, τὸ συνοικέσιον τῆς περικαλλοῦς ἡμῶν ἡγεμονόπαιδος Ἀλεξάνδρας ἐπιστέψῃ τὸ σύνολον καὶ ἐπιχύσῃ νέαν αἴγλην χαρᾶς εἰς τὴν σεπτὴν οἰκογενειακὴν ἑστίαν.

Ἀληθῶς πρὸς τὴν νέαν τῆς Ἑλλάδος δυναστείαν ἡ τύχη ἐδείχθη ἀνέκαθεν εὔνους καὶ ὁ βασιλεὺς Γεώργιος δύναται ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ εἰς ὃν μετὰ μικρὸν ἀφικνεῖται νὰ ῥίψῃ γαλήνιος τὸ βλέμμα πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ νὰ ἐπισκοπήσῃ μετὰ παρηγόρου συναισθήσεως τὴν μακρὰν περίοδον τὴν διήκουσαν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀφ' ἧς ἀπεβιβάσθη τὸ πρῶτον ἠβάσκων εἰς Πειραιᾶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐνθουσιωδῶν ἐπευφημιῶν τοῦ λαοῦ του, μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν αἱ αὐταὶ ἐπευφημίαι ἐγκαρδίως θὰ χαιρετίσωσι τὴν αἴσιον συμπλήρωσιν τῆς εἰκοσιπενταετοῦς βασιλείας του. Τὸ ἐπίθετον Felix, ὅπερ προσελάμβανον ἄλλοτε οἱ Καίσαρες μᾶλλον ὡς οἰωνὸν ἢ ὡς χαρακτηρισμὸν δικαιολογούμενον ἐκ τῶν πραγμάτων, θὰ ἥρμοζεν ἀναντιρρήτως κρεῖσσον εἰς τὸν βασιλέα τῶν Ἑλλήνων, τοὐλάχιστον κατὰ τὴν λήγουσαν ταύτην πρώτην περίοδον τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας. Τὸ στάδιον αὐτοῦ ὡς ἡγεμόνος ὑπῆρξεν ἀνώδυνον καὶ ἀτάραχον ἐν ἐποχῇ συγχρόνων ἀναστατώσεων, καθ' ἣν θρόνοι ἀρχαῖοι καὶ νεοπαγεῖς ἐσείοντο περιοδικῶς ἐκ βάθρων καὶ ἐλυγίζοντο ὡς δόνακες τὰ σκῆπτρα καὶ ἐπληθύνετο μοιραίως ἡ θλιβερὰ φάλαγξ τῶν ἐκπτώτων βασιλέων ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ παρέχῃ ἐργασίαν εἰς τὴν ἀβρῶς φιλοσκώμμονα γραφίδα τοῦ Ἀλφόνσου Δωδέ. Τὸ κράτος ὅπερ παρέλαβεν ὑπὸ ταπεινωτικὴν κηδεμονίαν, ὑπὸ τὴν ἀστυνομικὴν σχεδὸν ἐπιτήρησιν τῶν Δυνάμεων, ἐχειραφετήθη βαθμηδὸν ἠθικῶς καὶ ἤχθη εἰς περιωπὴν πλήρους ἰσοτιμίας ἐν ταῖς διεθνέσιν αὐτοῦ σχέσεσιν. Ἡ ἐδαφική του ἔκτασις ηὐξήθη ἐπαισθητῶς χάρις εἰς τὰ παρεμπεσόντα πολιτικὰ γεγονότα καὶ ὁ πληθυσμὸς αὐτοῦ ἐδιπλασιάσθη. Ὁ ἐπὶ μακρὸν ἀναχαιτισθεὶς πολιτισμὸς εἰσελαύνει ἤδη ραγδαῖος εἰς τὴν χώραν καὶ ὁ ἀτμὸς βρέμει νικηφόρος ἀναμέσον τῶν φαράγγων, ὅπου ἄλλοτε διὰ χαλεπῶν ἀτραπῶν ἤχει μονότονον τὸ βῆμα τοῦ ἀγωγιάτου. Ἡ σώτειρα τῆς συνέσεως φωνὴ ἐπεκράτησε μετ' ἀκάρπους καὶ ἀδόξους ἀγῶνας καὶ τὸ ἔθνος χωρεῖ εὔελπι πρὸς τὴν εὐνομίαν καὶ τὴν ὑλικὴν εὐπραγίαν. Αἱ εἰς τὴν πατριαρχικὴν οἰκογένειαν τοῦ βασιλέως ἐπελθοῦσαι εὐτυχεῖς κηδεστεῖαι μετὰ κραταιῶν βασιλικῶν οἴκων ἐπέρρωσαν τὴν θέσιν καὶ τὴν ὑπόληψιν αὐτοῦ καὶ κρίνονται ἄξιοι τιμητικῆς ἐπιγαμίας οἱ νεαροὶ βλαστοὶ τοῦ ἑλληνικοῦ θρόνου, τοῦ ἄλλοτε τοσοῦτον περιφρονουμένου, ὥστε νὰ δημοσιεύωνται κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκλογῆς τοῦ Γεωργίου ὡς βασιλέως τῶν Ἑλλήνων εἰς τὰ σατυρικὰ τῆς Εὐρώπης φύλλα γελοιογραφίαι παρι-

στῶσαι πρίγκιπά τινα ἡγεμονικοῦ οἴκου κεκρυμμένον ὑπὸ τὴν κλίνην του καὶ τὴν σύζυγόν του φωνοῦσαν αὐτῷ ἀπὸ τῆς θύρας:

— « Ἔλα τώρα, δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ κρύπτεσαι πλέον· *οἱ Ἕλληνες εὗρον βασιλέα* ! »

Ὡς οἰκογενειάρχης δὲ εὐτυχήσας νὰ συζευχθῇ τὴν σωφρονεστάτην τῶν συζύγων καὶ τὴν ἀρίστην τῶν μητέρων, εἶδε τὸν γάμον του δαψιλῶς εὐλογηθέντα παρὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὴν εὐτεκνίαν φιλοῦνασαν ἐν τάχει τὸν οἰκόν του, ὃν περιέβαλεν ἀείποτε σκέπη ἀμώμου ἀρετῆς καὶ ἀγαστῆς ὁμονοίας. Ἐκθρέψας τὰ τέκνα του μετ' ἐξόχου φιλοστοργίας καὶ ἔμφρονος ἐπιμελείας, εἶδεν αὐτὰ βαθμηδὸν αὐξάνοντα εἰς προκοπὴν καὶ κάλλος, ἐπισπῶντα τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τοῦ ἔθνους πρὸς τὴν βασιλικὴν δυναστείαν, ἧς αὐτὸς εἶνε ὁ γενάρχης καὶ βλέπει νῦν αὐτὰ τυγχάνοντα ἐπιφθόνου ἀποκαταστάσεως καὶ προσδοκᾷ νὰ σφίγξῃ μετ' ὀλίγον εἰς τὰς εὐρώστους ἀνδρικὰς ἀγκάλας του πεφιλημένους ἐγγόνους.

Ἡ ἔκτακτος αὕτη παροχὴ τῶν δωρημάτων τῆς τύχης καθίσταται καταφανεστέρα διὰ τῆς ἀντιπαραβολῆς αὐτῶν πρὸς τὴν Ἄτην τὴν ἀπηνῶς μαστίσασαν τὸ πρῶτον βασιλικὸν ζεῦγος τῆς Ἑλλάδος. Ἦλθον ἐκεῖνοι καὶ εὗρον ἔν κράτος ἀσύντακτον, ἀμόρφωτον, σκαιόν, ὑπόδουλον εἰς τὰς προλήψεις, ἔρμαιον τῆς ξένης πολιτικῆς, ἧς οἱ πράκτορές ἐστιν ὅτε ἐφέροντο πρὸς τὸν ἡγεμόνα μὲ ἰταμότητα ἀνθυπάτου. Ὁ θρόνος των ἐκλυδωνίσθη ὑπὸ διηνεκοῦς στασιαστικοῦ σάλου, διότι οἱ ἐπιζῶντες τότε ἄνδρες τοῦ ἀγῶνος, ἀγαθοὶ κατὰ τ' ἄλλα, ἦσαν ἀγέρωχοι καὶ ἐπιρρεπεῖς ἐκ παραδόσεως πρὸς τὴν αὐθαιρεσίαν, ἡ δὲ κυρτή των σπάθη δὲν ἐβράδυνε νὰ συρθῇ ἐκ τοῦ κολεοῦ καὶ νὰ ὑψωθῇ δίδουσα τὸ σύνθημα τῆς ἀνταρσίας. Ἡ ἀντιζηλία τῶν ξένων δυνάμεων, ἡ ἀγροῖκος αὐτῶν ἐπέμβασις καὶ ἡ ληστρικὴ ἐνίοτε διαγωγή των ἐπέβαλλον ταπεινώσεις σκληρὰς διὰ τὸν γόνον τῶν Βιτελσβάχων. Ἡ ἰοβόλος συκοφαντία ἕως τέλους ἐνεστάλαξε πικρίαν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀτυχοῦς ζεύγους, εἰσχωρήσασα ἀσεβῶς καὶ μέχρι τοῦ οἰκογενειακοῦ ἀδύτου καὶ ἐξυφάνασα ψεύδη ἐπονείδιστα, δηλητηριάσαντα τὴν κοινὴν γνώμην. Ἐπὶ πᾶσι δὲ ἡ στείρωσις, ἥτις ἔν τισι περιπτώσεσιν ἀληθῶς προσλαμβάνει τὴν ἐν τῇ Γραφῇ ἀποδιδομένην αὐτῇ κατάρατον σημασίαν, ἐπέρριψε βαθμηδὸν εἰς τὸ βασιλικὸν αὐτῶν ἐνδιαίτημα τὸν ζόφον καὶ τὴν ἀθυμίαν. Ὑπῆρχε βέβαια περὶ αὐτοὺς κύκλος φίλων καὶ μάλιστα φίλων ἀφωσιωμένων· ἀλλ' ἔλειπεν ὁ σύνδεσμος ὁ μέλλων νὰ συνδέσῃ αὐτοὺς στενότερον μετὰ τοῦ ἔθνους, ἐφ' οὗ ἡγεμόνευον, ἔλειπεν ἡ ἁπτὴ ἐ γύησις τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος καὶ τῆς εὐημερίας τῆς χώρας, ἔλειπε πρὸς τούτοις μία τῶν κυριωτάτων πηγῶν τῶν ἱλαρῶν αἰσθημάτων τῆς ζωῆς καὶ κατὰ τὰς ὥρας τῆς μονώσεώς των, εἰς τὰς χρυσοτεύκτους τῶν Ἀνακτόρων των αἰθούσας, ὅπου δὶν ἠκούετο φαιδρὰ παιδικὴ τύρβη, ἠδύναντο νὰ ἐπαναλαμβάνωσι μελαγχολικῶς πρὸς ἀλλήλους τὴν λυπηρὰν φράσιν τοῦ Λουδοβίκου ΙΓ' πρὸς τὸν εὐνοούμενόν του: Ennuyons nous ensemble ! Ὦ ἐὰν ἤθελεν ἀκουσθῇ κλαυθμηρισμὸς νηπίου εἰς τὸ ἔρημον ἐκεῖνο ἀνάκτορον τὸ ἀνεγερθὲν ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς καὶ χρηστοῖς ἐλπίσιν, τὸ ἀπαύγασμα τίς οἶδε πόσων ποιητικῶν ὀνείρων τοῦ ἀειμνήστου ἐμμούσου βασιλέως Λουδοβίκου, θ' ἀντήχει ἐξεγείρων φρικίασιν χαρᾶς καὶ πέραν τῆς Ὄθρυος καὶ πέραν τοῦ Ταινάρου καὶ ἀναμέσον τῆς πλειάδος τοῦ Ἰονίου καὶ παρὰ τὰς μεμυρωμένας ἀσιατικὰς ἀκτάς, ἔνθα θνήσκει ἠρέμα φλοισβίζον τῆς Μεσογείου τὸ κῦμα! Ἡ ἐλπὶς θ' ἀνεζωογονεῖτο, ἡ πίστις θὰ ἐκραταιοῦτο, αἱ δυσήνιοι ψυχαὶ θὰ ἐπραΰνοντο καὶ οἱ πολιοὶ Σύμεων τοῦ ἀγῶνος, οἱ μάτην ἀναμείναντες τὸν Μεσσίαν τῆς πλήρους ἐθνικῆς παλιγγενεσίας θὰ κατήρχοντο ἥσυχοι εἰς τὸν τάφον. Ἀλλ' ἡ Εἱμαρμένη ἄλλως ἠβουλήθη καὶ ἔμελλον ἀκόμη νὰ παρέλθωσιν ἔτη συνεπιφέροντα νέας πικρίας, νέους ἀναβρασμούς, νέας αἱματοχυσίας, ἕως ὅτου ἐκεῖ εἰς τὰς σκιερὰς ἀτραποὺς καὶ τοὺς δρυμῶνας τοῦ ἀνακτορικοῦ κήπου, ἔνθα ἡ Ἀμαλία περιέφερε τὴν κατηφῆ καὶ βαρύθυμον μόνωσίν της, ἠχήσῃ τὸ χαρμόσυνον λαλημα βασιλικῆς νεοσσιᾶς ἐκκολαφθείσης ὑπὸ τὸ ἤμερον τῆς ἀγάπης θάλπος. Καὶ οἱ ταλαίπωροι πρῶτοι βασιλεῖς τῆς Ἑλλάδος ἀπέθανον ἄφιλοι, μονήρεις, ἐν ξένῃ πλέον δι' αὐτοὺς γῇ, μὴ εὐτυχήσαντες κἂν νὰ ἴδωσι τὸ εὐσεβὲς δάκρυ, ὅπερ βραδεῖα ἡ ἐθνικὴ μετάνοια σπένδει καὶ νῦν εἰσέτι ἐπὶ τοῦ μνήματός των !

Καὶ ὅμως τὰ ἔτη αὐτὰ παρῆλθον ταχέως, πολὺ ταχέως. καὶ νομίζομεν ὅτι ἦσαν φάσεις ὀνείρου χθεσινοῦ τὰ συμβάντα, ἅτινα ἐσημείωσαν τοὺς σταθμοὺς τῆς εὐτυχοῦς σταδιοδρομίας τῆς νέας δυναστείας. Νομίζομεν ὅτι ἦτο χθὲς μόλις ὅτε κατῆλθεν ἀπὸ τοῦ Βορρᾶ, ὡς ἐνσάρκωσις ἰδεώδους καλλονῆς, σεμνότητος καὶ ἀγαθότητος ἡ πρώτη ὀρθόδοξος βασίλισσα τῶν Ἑλλήνων, ὑπενθυμίζουσα ἀναλόγους ἀγχιστείας τῶν ἐνδόξων χρόνων τοῦ Βυζαντίου, ἐμπνέουσα τοιοῦτον ἔξαλλον ἐνθουσιασμὸν ὥστε νὰ μεταβληθῶσιν οἱ πλείους τῶν Ἑλλήνων εἰς ποιητὰς καὶ νὰ πλημμυρήσωσιν αἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ τῆς ἐποχῆς ἀπὸ ραιβὰ ἐπιθαλάμια καὶ ἀγαπήρους ἀκροστιχίδας. Νομίζομεν ὅτι ἦτο χθὲς ὅτε ἐμετροῦμεν μετ' ἀπεριγράπτων παλμῶν καρδίας ἕνα πρὸς ἕνα τοὺς κρότους τοῦ τηλεβόλου, τοὺς ἀναγγέλλοντας τὴν γέννησιν τοῦ πρώτου καρποῦ εὐδαίμονος συνοικεσίου,

ἀναμένοντες νὰ μάθωμεν ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βολῶν εἰς ποῖον φῦλον ἀνῆκε τὸ τεχθὲν βρέφος, ὅτε συγκεκινημένος ὁ πρωθυπουργὸς Βούλγαρης ἐν τῇ αὐστηρᾷ αὐτοῦ περιβολῇ τοῦ ὑδραίου ἄρχοντος ἀνήγγελλεν ἀπὸ τοῦ ἐξώστου τῶν Ἀνακτόρων εἰς τὸ κάτω συνηθροισμένον καὶ δακρύον ἐκ τῆς χαρᾶς πλῆθος ὅτι τὸ τεχθὲν ἦτο ἄρρεν καὶ ὅτι ἀπενεμήθη αὐτῷ τὸ βαρυσήμαντον ὄνομα Κωνσταντῖνος. Νομίζομεν ὅτι δὲν ἀπέχει πολὺ ἀφ' ἡμῶν ἡ ἐποχή, καθ' ἣν τὰς εὐηλίους ἡμέρας τοῦ χειμῶνος συνωστίζοντο παρὰ τὰς κιγκλίδας τοῦ βασιλικοῦ κήπου ἄνθρωποι πάσης κοινωνικῆς τάξεως καὶ ἡλικίας, μεταξὺ δ' αὐτῶν Ἕλληνες ἐκ τῶν ἀπωτέρων μερῶν τῆς Ἀνατολῆς, φέροντες τὸν ποδήρη χιτῶνα καὶ τὸ ἐρυθρὸν φέσιον, ἔμβλημα τῆς δουλείας, κατεχόμενοι ὑπὸ προφανοῦς συγκινήσεως, διὰ νὰ ἴδωσι τοὺς μικροὺς βασιλόπαιδας ἐνδεδυμένους ἀπέριττον ναυτικὴν στολὴν σκιρτῶντας εἰς θορυβώδεις παιδιὰς εἰς τὸ προαύλιον. Ἀπὸ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων μέχρι σήμερον τὸ ἔθνος παρηκολούθησε μετ' ἀδιαπτώτου ἐνδιαφέροντος τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν καὶ τὴν ἀνατροφήν, εἶδε μετ' ἀνυποκρίτου χαρᾶς, ἥτις διότι δὲν ἐξετρέπετο εἰς θεατρικὰς ἐκδηλώσεις δὲν ἦτο διὰ τοῦτο ὀλιγώτερον ἐγκάρδιος, τὴν ἐπίδοσιν αὐτῶν τὴν προκοπὴν των εἰς τὴν ἀγωγὴν τὴν ἐμπρέπουσαν εἰς τὸν προορισμόν των καὶ ἀνταποκρινομένην εἰς τὰς ἐθνικὰς προσδοκίας καὶ ἐσεμνύνετο ἀκοῦον τὰς εὐμενεῖς κρίσεις τῶν ξένων περὶ τῶν πολλαπλῶν προτερημάτων τῶν νεαρῶν γόνων τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τῆς Ἑλλάδος. Καὶ νῦν ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὸ στάδιον τῆς ἀνθοστεφοῦς νεανικῆς ἡλικίας καὶ περιεβλήθησαν ὑπερηφάνως τὴν στολὴν τοῦ κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν στρατοῦ, νῦν ὅτε προβαίνουσιν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῶν καὶ τρυφερὸς δεσμὸς ὑμεναίου μέλλει νὰ τοὺς συνδέσῃ μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν τῆς καρδίας των, τὸ βλέμμα τοῦ ἔθνους στρέφεται μετὰ συμπαθοῦς περιεργείας πρὸς τὰς δύο σεπτὰς μνηστάς, αἵτινες νέαν στίλβην καὶ νέαν αἴγλην περιάπτουσιν εἰς τὸν ἀρτιπαγῆ θρόνον.

Ἡ μία εἶνε κόρη τῶν Χοχενζόλλερν, τῆς ἡγεμονικῆς γενεᾶς, ἥτις ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην διὰ τῆς ἀνδρείας καὶ τῆς συνέσεως ἐμεγαλούργησε κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα. Ἀδελφὴ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας, ἐγγόνη τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας, ἕλκει τὸ γένος ἐκ δύο τῶν κραταιοτάτων βασιλικῶν δυναστειῶν τῆς Εὐρώπης. Ἀλλὰ δὲν εἶνε τὸ ἔκλαμπρον γένος, δὲν εἶνε ἡ ἐνδεχομένη παρὰ τὰ εἰωθότα καὶ ἰσχύοντα εἰς τὰ βασιλικὰ συνοικέσια πολιτικὴ σημασία τοῦ γεγονότος, ἥτις ἐμπνέει χαρὰν καὶ ὑπερηφάνειαν εἰς τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον· εἶνε τὸ ἠθικὸν γόητρον τῆς ἀρετῆς τὸ περικοσμοῦν τὴν νεαρὰν ἡγεμονόπαιδα, τὴν κατερχομένην ἀπὸ τῶν ὀχθῶν τοῦ Σπρέα ὅπως βασιλεύσῃ μίαν ἡμέραν παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰλισσοῦ. Τὰ πρόσφατα θλιβερὰ συμβάντα, ἅτινα ἐζόφωσαν διὰ διπλοῦ πένθους τὴν πρωσσικὴν αὐλήν, παρέσχον ἀφορμὴν εἰς τὴν ἄπληστον καὶ πολυπράγμονα περιέργειαν νὰ εἰσχωρήσῃ ὑπὸ τὴν λάμψιν τῶν νεκρωσίμων δάδων καὶ μέχρι τοῦ ἀδύτου τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας. Ἀλλ' εἰς τὸ ἁγιαστήριον ἐκεῖνο τῆς περιβλέπτου πατριαρχικῆς οἰκίας δὲν ἀνεῦρε τὸ σκάνδαλον, ὅπερ κακεντρεχῶς ἴσως ἀνεζήτει, δὲν ἀνεῦρε τὴν φθοροποιὸν διχόνοιαν, οὐδὲ τὴν σηπεδόνα, ἥτις οὐχὶ σπανίως κρύπτεται ὑπὸ τὴν βασίλειον πορφύραν. Εἰς τοὺς χαρακτῆρας, εἰς τὰς ἕξεις, εἰς τὰς πράξεις, εἰς τὸν βίον ἐν γένει τῆς δοκιμασθείσης οἰκογενείας ἀνεῦρε τὴν εὐσέβειαν, τὴν φιλοστοργίαν, τὴν πραότητα, τὴν αὐστηρὰν εἰς τὸ καθῆκον προσήλωσιν. Τὸ ἰδεῶδες ἡγεμόνος ἀγαθοῦ, δικαίου καὶ ἐναρέτου ἐνεσαρκοῦτο ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Φριδερίκου, τοῦ Φρίτζ, ὡς τὸν ἀπεκάλει θωπευτικῶς μετὰ συμπαθοῦς οἰκειότητος ὁ γερμανικὸς λαός, ὁ ἀποβλέπων εἰς αὐτὸν μετὰ πεποιθήσεως καὶ ὑπερηφανείας ἀφότου ἤδη ἔδρεπε τὰς πρώτας δάφνας ἐπὶ τοῦ αἱματηροῦ πεδίου τῆς Σαδόβας. Ὅτε δὲ ὁ ἀτυχὴς αὐτὸς μονάρχης κατῆλθεν εἰς τὸν τάφον μετὰ τρίμηνον μαρτυρικὴν βασιλείαν, κυβερνήσας τὸν λαόν του ἄφωνος ἀπὸ κλίνης ἐπιθανατίου, παρελθὼν ἐπὶ βραχὺ διὰ τῆς σκηνῆς τοῦ κόσμου ὡς φάσμα, ὡς δημιούργημα πένθιμον κινοῦν τὸν ἔλεον, σαιξπηρείου ἢ σοφοκλείου μούσης, ἔρρευσαν δάκρυα εἰλικρινοῦς λύπης ἐπὶ τῆς σορροῦ του, ἡ δὲ χρηστότης καὶ ἡ δικαιοσύνη του ἀνωμολογήθη καὶ διελαλήθη οὐ μόνον ἐν τῇ χώρᾳ, ἥτις ἐλάτρευεν αὐτόν, ἀλλὰ ἀπάνταχοῦ καὶ ἐκεῖ προσέτι, ἔνθα τὸ ὄνομά του ἐξήγειρεν ἀναμνήσεις ἀλγεινῆς ταπεινώσεως. Ἡ σύζυγος αὐτοῦ, ἡ τανῦν ἀπαρηγόρητος χήρα, ἡ ἀγαθωτάτη καὶ ἀφωσιωμένη Βικτωρία, ὑπῆρξεν ἡ κατ' ἐξοχὴν πεφιλημένη θυγάτηρ τοῦ Ἀλβέρτου, τοῦ Prince Consort, οὗτινος ἡ μνήμη παραμένει προσφιλὴς καὶ σεβαστὴ παρὰ τῷ ἀγγλικῷ ἔθνει. Ὑπὸ τὴν ἄμεσον καὶ φιλόστοργον αὐτῆς ἐποπτείαν ἐποδηγετήθη οὐ μόνον εἰς τὴν ἀτομικὴν ἀγωγὴν καὶ μόρφωσιν ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μύησιν τῶν γενικωτέρων περὶ τῆς πολιτείας γνώσεων καὶ ἐν ἡλικίᾳ νεαρᾷ συνέτασσεν ὑπόμνημα περὶ εὐθύνης ὑπουργῶν, προκαλέσαν τὸν θαυμασμὸν τῶν περὶ ταῦτα τριβώνων ἀνδρῶν. Ὡμολογημένη εἶνε ἡ ἀγαθοεργὸς ἐπίδρασις, ἣν ἤσκησεν ἐπί τε τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ εὐθέος χαρακτῆρος τοῦ συζύγου της, ἀπὸ κοινοῦ δὲ μετ' αὐτοῦ ἐπεμελήθη νὰ παράσχῃ εἰς τὰ τέκνα της παραδειγματικὴν ἀνατροφήν. Καρπὸς τοιούτου ζεύγους, θηλάσασα γάλα τιμῆς καὶ ἀνεπνεύσασα ἀείποτε ἀέρα σωφροσύνης, ἡ μνηστὴ

τοῦ Διαδόχου κομίζει ἐφόδια ἀρετῆς, ἀπαραίτητα διὰ τὴν μέλλουσαν βασίλισσαν τῶν Ἑλλήνων, ἥτις θὰ διαδεχθῇ μίαν ἡμέραν ἐπὶ τοῦ θρόνου τὴν γυναῖκα, δι' ἧς τὰς ἀρετὰς σεμνύνεται ὁλόκληρον τὸ ἔθνος. Ὡς νὰ ἤθελε δὲ ἡ Τύχη νὰ ἐντείνῃ τὰς ἐλπίδας δι' εὐοιώνου συμπτώσεως, ἡ προσφιλὴς ἡγεμονόπαις φέρει ὄνομα ἠχοῦν ἐναρμονίως ὡς γλυκὺς φθόγγος αἰολικῆς κιθάρας εἰς τὰ ὦτα παντὸς Ἕλληνος, ἐξεγεῖρον ἀσβέστους πόθους καὶ ἱερὰς ἀναμνήσεις. Κωνσταντῖνος καὶ Σοφία! τὰ δύο ταῦτα ὀνόματα τὰ ἠδελφωμένα ἐν μιᾷ ἐνδόξῳ αἱμοβαφεῖ σελίδι τῆς ἡμετέρας ἱστορίας, ἀδελφοῦνται πάλιν καὶ νῦν ἐν τῷ φωτεινῷ συμπλέγματι δύο νεαρῶν ὑπάρξεων. Ὦ, ἂν ἀνίσταντο ἐκ τοῦ τάφου οἱ ἁπλοϊκοὶ ἐκεῖνοι χρησμολόγοι, οἱ ἐν τῇ φιλοπάτριδι ζέσει αὐτῶν προσπαθοῦντες νὰ ἐξιχνιάσωσι τὰ ζοφερὰ τοῦ μέλλοντος μυστήρια διὰ μέσου τῆς ἐπιπλοκῆς τῶν λέξεων καὶ τῶν ἀριθμῶν καὶ ἐξάγοντες βεβαίους ἐξ αὐτῶν χρησμούς, τί θὰ ἔλεγον ἐπὶ τῇ συζυγίᾳ τῶν δύο τούτων ὀνομάτων καὶ ὁποῖον βλέμμα θριάμβου θὰ ἔρριπτον ἐπὶ τῶν σκεπτικῶν τῶν δυσπιστούντων πρὸς τὰς φαντασιοπληξίας των!

Ἡ ἑτέρα εἶνε κόρη ἑνὸς τῶν Ὀρλεανιδῶν πριγκίπων. Ἕνεκα τῶν ἐπελθουσῶν περιπετειῶν μετὰ τὴν λαίλαπα τοῦ 1848 ἡ οἰκογένεια αὕτη ἠναγκάσθη νὰ παραμερίσῃ καὶ νὰ δρᾷ οὐχὶ ἐπὶ τῆς κυρίας σκηνῆς ἀλλ' ἀπὸ τῶν παρασκηνίων. Πλὴν λόγῳ γένους καὶ πλούτου καὶ δόξης ἀρκετὰ ὑπέροχον θέσιν κατεῖχε πάντοτε ὥστε καὶ εἰς καιροὺς δυσμενεῖς νὰ ἐφελκύῃ τὴν κοινὴν προσοχὴν καὶ ὑπόληψιν. Εἰς τὸ παλαιὸν οἰκόσημον τῶν δουκῶν τοῦ Ὀρλεάν, τῆς πρώτης ταύτης παραφυάδος τοῦ παναρχαίου τῶν Βουρβώνων οἴκου νέαν προσῆψε λάμψιν καὶ νέον κλέος ὁ καλοκάγαθος μονάρχης καὶ πρόπαππος τῆς μνηστῆς τοῦ ἡμετέρου ἡγεμονόπαιδος Γεωργίου Λουδοβίκος Φίλιππος. Αὐτὸς ἐξέπλυνε τὸ ἐπικαθήμενον εἰς τὸ οἰκογενειακόν του ὄνομα ἄγος τῶν παλαιῶν ἁμαρτιῶν τοῦ ἀκολάστου Ἀντιβασιλέως καὶ τὸν ρύπον τὸν προσαφθέντα ἐκ τῆς μωρᾶς, ἂν μὴ ἰδιοτελοῦς, ἐπιβουλῆς τοῦ ἰδίου αὐτοῦ πατρός, τοῦ ἀθλίου *Ἐγαλιτέ*, ὅστις ἐπλήρωσε τὸ σφάλμα του διὰ τῆς κεφαλῆς του, πεσούσης ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ αἱμοχαροῦς Μολὸχ τῆς ἐπαναστάσεως. Ὁ ἀριστεύσας ἐν Ζεμὰπ ὑπασπιστὴς τοῦ Δυμουριέ, ὁ προλαβὼν διὰ τῆς λιποταξίας τὴν ἀπειλοῦσαν καὶ αὐτὸν θύελλαν, φαγὼν τὸν ἄρτον τῆς ἐξορίας καὶ ἀναγκασθεὶς νὰ παραδίδῃ μαθηματικὰ ἐν Γενεύῃ ὅπως πορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἐγνώρισεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς καὶ ἐμελέτησε τὸν βίον, διεῖδε δὲ μὲ τὴν εὐστοχίαν τοῦ πρακτικοῦ του πνεύματος τῶν καιρῶν τὴν ἀλλαγὴν καὶ τῶν νέων ἰδεῶν τὴν ἐπικράτησιν. Διὰ τοῦτο ὅτε ἀπρόοπτα σαμβάντα ἔφερον αὐτὸν ἤδη ἐν ὡρίμῳ ἡλικίᾳ πάλιν ἐγγὺς τοῦ θρόνου, εὑρέθη ἀπηλλαγμένος τῶν προλήψεων τῶν προσκρουουσῶν κατὰ τοῦ κοινοῦ φρονήματος καὶ προελειάνθη ἡ εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασίς του. Μὲ ὅσα καὶ ἂν διέδωκε κατ' αὐτοῦ ἡ συκοφαντία, αἱ ἀστικαὶ ἀρεταὶ τοῦ βασιλέως τῶν Γάλλων ἦσαν παρὰ πάντων ἀνεγνωρισμέναι. Ἡ σωφροσύνη ἀείποτε ἐβασίλευσεν εἰς τὸν οἰκόν του, μνήμων δὲ τῶν τε πολιτικῶν καὶ βιωτικῶν περιστάσεων, ἃς καὶ αὐτὸς ἠναγκάσθη ν' ἀντιμετωπίσῃ, ἐφρόντισε νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὰ τέκνα του αἰσθήματα τιμῆς καὶ χρηστότητος, νὰ παράσχῃ εἰς αὐτὰ ἀγωγὴν συμφωνοτέραν πρὸς τοὺς καιρούς, νὰ καταλίπῃ δὲ αὐτοῖς ἐπαρκῆ μέσα ἀνέτου συντηρήσεως, διὰ περιουσίας σχηματισθείσης ἐξ αὐστηρᾶς καὶ συνετῆς οἰκονομίας. Τὴν οἰκογενειακὴν ταύτην περιουσίαν ἐπαισθητῶς ἐπηύξησεν ἡ κληρονομία τῆς μεγάλης περιουσίας τοῦ τελευταίου τῶν Κονδαί, ἑτέρας παραφυάδος τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τῶν Βουρβώνων, ὁ δὲ κύριος κληρονόμος αὐτῆς δούξ τοῦ Ὠμάλ κατέστη ἐξ αὐτῆς ἀρκετὰ πλούσιος, ὥστε νὰ δωρῆται μὲ ἡγεμονικὴν ὄντως ἐλευθεριότητα εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τὸ μέγαρον τοῦ Σαντιλλύ, ἀξίας 35 ἑκατομμυρίων φράγκων. Ἀλλὰ πλέον τῆς ὑλικῆς περιουσίας ἐκαρποφόρησεν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν τέκνων καὶ ἐπολλαπλασιάσθη τὸ τάλαντον τῶν πατρικῶν ἀρετῶν. Εἶνε γνωστὴ ἡ μετριοπάθεια καὶ ἡ νομιμοφροσύνη τῶν υἱῶν τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν τὸ λαῦρον πνεῦμα τῆς ἐπαναστάσεως κατέρριψε τὸν πατρικὸν θρόνον, ὅπως εἶνε γνωστὸς ὡς παρασχὼν ἐξαίρετα δείγματα, ὁ ἀκέραιος χαρακτὴρ καὶ ὁ ἱπποτισμὸς τῶν δύο αὐτοῦ ἐγγόνων. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἐμφυλίου ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις πολέμου, ὁ κόμης τῶν Παρισίων Φίλιππος καὶ ὁ δοῦξ τῆς Σάρτρης Ροβέρτος, ὁ πατὴρ τῆς Μαργαρίτας, κατετάχθησαν καὶ ἐπολέμησαν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ τῶν Ἑνωτικῶν. Ὅτε δὲ ἡμέραι χαλεπαὶ καὶ ἄδοξοι ἀνέτειλαν διὰ τὴν Γαλλίαν, ὅτε ἡ χώρα ἤσπαιρεν ὑπὸ τὴν πτέρναν γαύρου νικηφόρου ἐχθροῦ, ὁ δοῦξ τῆς Σάρτρης γενναίως προσήνεγκε τὸ ξίφος του εἰς βοήθειαν τῆς κινδυνευούσης πατρίδος καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ροβέρτος Λὲ Φόρ, ἀνῆκον εἰς ἕνα τῶν προγόνων του, ὡς λέγεται, ὅπερ προσέλαβεν ἵνα μὴ τὸ ἀληθὲς ὄνομα ἐξεγείρῃ τοὺς φόβους καὶ τοὺς ἐνδοιασμοὺς τῶν ἀντιθέτων, ἠγωνίσθη ἀνδρείως μετὰ τῶν ὁμοεθνῶν του. Αἱ ἀπαιτήσεις τῆς φιλυπόπτου πολιτικῆς δὲν ἐπέτρεψαν εἰς τοὺς πρίγκιπας τὴν εἰρηνικὴν ἐν Γαλλίᾳ διαβίωσιν, ἔνθα ἔμενον ἰδιωτεύοντες ἢ ὑπηρετοῦντες ἐντίμως εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ καὶ κατεδίκασεν αὐτοὺς εἰς ὑπερορίαν. Ἄδηλον ἂν θὰ διατελέσωσιν ἐπὶ πολὺν εἰσέτι χρόνον μακρὰν τοῦ προσφιλοῦς πατρίου ἐδάφους ἢ ἂν περιστάσεις εὐνοϊκαὶ ἐπιτρέψωσιν αὐτοῖς οὐ μόνον τὴν παλινόστησιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἄνοδον αὐτῶν εἰς τὸν θρόνον, ὅστις μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τελευταίου νομίμου μνηστῆρος δικαιωματικῶς ἀνήκει εἰς αὐτούς. Ἀλλ' ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν συμβῇ, ἡ ὑπόληψις τῶν τε ὁμοεθνῶν καὶ τῶν ξένων πρὸς τὴν εὐγένειαν καὶ τὴν ἀκεραιότητα τοῦ χαρακτῆρός των, πρὸς τὰ ὑπέροχα χαρίσματα τῆς ψυχῆς καὶ τῆς διανοίας των δὲν θὰ ἐλαττωθῇ ποτέ. Μνηστὴ δὲ φέρουσα τοιοῦτο ὄνομα, ἐμπρέπουσα κατὰ πάντα εἰς τὸν γενναῖον καὶ ἱπποτικὸν χαρακτῆρα τοῦ ἡμετέρου βασιλόπαιδος Γεωργίου, κατακτᾷ ἀπὸ τοῦδε ἀμέριστον καὶ ἀνεπιφύλακτον τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου μέλλει νὰ ζήσῃ.

Οὕτω ἡ θυγάτηρ τοῦ νικητοῦ τοῦ Σεδὰν καὶ ἡ θυγάτηρ ἑνὸς τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας τῆς διεκδικούσης νομίμως τὸ στέμμα τῆς Γαλλίας, πολεμήσαντος γενναίως κατὰ τῶν ἐπιδρομέων τῆς πατρίδος του, συναντῶνται παρὰ τὰς βαθμίδας τοῦ ἑλληνικοῦ θρόνου. Ὡς παράδοξα ἀληθῶς τῆς Εἱμαρμένης τὰ θέσφατα! Εἰς τὰς τρυφερὰς ψυχὰς τῶν δύο νεανίδων δὲν δύναται νὰ ἐμφωλεύῃ φυλετικὴ ἐχθροπάθεια. Ἄλλως τε κοινὸς ἤδη τίτλος θὰ συνενοῖ αὐτάς, ὁ τίτλος τῆς Ἑλληνίδος πριγκιπίσσης καὶ κοινὴ θὰ τὰς περιβάλλῃ ἡ ἀγάπη τῆς θετῆς αὐτῶν πατρίδος. Καὶ ἡ ἀγάπη αὕτη ἔσται φυσική, εἰλικρινής, ἐγκάρδιος, ἀνάλογος πρὸς τὰς δικαίας προσδοκίας, ἃς ἐμπνέουσιν. Ἀμφότεραι φέρουσιν ὡς προῖκα πολύτιμον παραδόσεις ἀρετῆς καὶ εὐκλείας καὶ ἀμφότεραι ἀνήκουσιν εἰς γένος ἔκλαμπρον ἐπιβάλλον ὑποχρεώσεις, διότι noblesse oblige. Ἀμφότεραι προώρισται νὰ προσθέσωσι διὰ τῶν ἑαυτῶν ἀρετῶν νέαν αἴγλην δόξης εἰς τὸν ἑλληνικὸν θρόνον, πρὸς ὃν, ὡς πρὸς τηλαυγῆ ἀστέρα ἀποβλέπουσιν οὐ μόνον οἱ ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ χώρᾳ ζῶντες, ἀλλὰ καὶ οἱ καθεύδοντες ἐν σκότει δουλείας.

Χαραλαμπης Αννινος

ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΠΡΟΙΚΑ!

Διήγημα.

Κατὰ τὰς ἑσπερίδας τοῦ στρατηγοῦ, ὅταν εἰσήρχετο εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν, φιλομειδής, δροσερά, γυμνώλενος, ψιθυρισμὸς θαυμασμοῦ διέτρεχε τοὺς ὁμίλους τῶν παρὰ τὰς θύρας συνωθουμένων ἀξιωματικῶν. Ὄπισθέν της ἐβάδιζε μεγαλοπρεπῶς ἡ μήτηρ της ἐν τῇ ἐπιδεικτικῇ κάπως ἐσθῆτι αὐτῆς, ὑψοῦσα τὴν ὑπ' ἀργυρᾶς κόμης ἐπιστεφομένην κεφαλὴν μεθ' ὑπερηφανείας, ὡς ἐὰν ἔλεγεν: «Εἶνε ἡ κόρη μου!». Ὁ πατήρ, συνταγματάρχης λεπτοφυής, ἤρεμος τὸ ἦθος, σεμνός, ἠκολούθει, προσέχων μὴ πατήσῃ τὰς οὐρὰς τῶν ἐσθήτων τῶν κυριῶν.

Μόλις ἐκάθητο, οὐλαμὸς ὁλόκληρος ὑπολοχαγῶν καὶ λοχαγῶν, τὸ ἄνθος τῆς φρουρᾶς τῶν Βερσαλλιῶν, ἐν μεγάλῃ στολῇ, ξανθομύστακες ἢ καστανομύστακες, μὲ ρεμβώδεις ἢ προκλητικοὺς ὀφθαλμούς, ἐπέπιπτον κατὰ τοῦ χορευτικοῦ αὐτῆς σημειωματαρίου. Ὑπὸ τὴν χρυσίζουσαν δ' ἀνταύγειαν τῶν πολυφώτων, ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς ὀρχήστρας, παρεδίδετο εἰς τὸν χορόν, εὐπετὴς καὶ φαιδρὰ ἀναρτωμένη ἀπὸ τῶν βραχιόνων τῶν χορευτῶν αὐτῆς.

Αἱ ἐπιθυμίαι της δι' αὐτοὺς ἦσαν διαταγαὶ καὶ αἱ ἰδιοτροπίαι της νόμοι. Κόρη τοῦ συνταγματάρχου! Καθ' ὃν χρόνον κατηρτίζοντο οἱ πίνακες τῶν προβιβασμῶν, ἤρκει ἀδιαφόρως νὰ ἐπαινέσῃ τινα, λέγουσα ἐπὶ παραδείγματι· «Ἄ! ὁ ὑπολοχαγὸς δεῖνα, τί χαριτωμένος ἀξιωματικὸς καὶ τί ὡραῖα ὁποῦ χορεύει!», διὰ νὰ δημιουργήσῃ ὁλόκληρον τὸ στάδιόν του. Διὰ τοῦτο ὡδήγει αὐτοὺς ὡς ἐν τοῖς γυμνασίοις, μετ' ἐλαφρῶς διοικητικοῦ ἤθους, φιλαρέσκου καὶ εἰς ἄκρον θελκτικοῦ.

Ἐγένετο οὕτως εἰκοσιδιετής, ζῶσα εὐθυμότατα. Ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν παρακολουθοῦσα τὸν πατέρα της, μὲ ἀναπεπταμένην τὴν σημαίαν καὶ τὴν σάλπιγγα εἰς τὰ χείλη, διῆγεν εἶδος νομαδικοῦ βίου. Ἡ μήτηρ της ἤρχισε νὰ ἀνησυχῇ· ἤθελε νὰ τὴν ὑπανδρεύσῃ. Ἀλλὰ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν μνηστήρων ὑψοῦτο ἀνυπέρβατος φραγμός, φέρων τὴν ἀδυσώπητον φράσιν: «Δὲν ἔχει προῖκα!» Οἱ ἀξιωματικοὶ ἐρωτολόγουν, ἐχαριεντίζοντο, ἐγέλων, ἐχόρευον, ἀλλὰ περὶ γάμου ὀλίγον ἐσκέπτοντο.

Νὰ περιποιῆται κανεὶς τὴν κόρην τοῦ συνταγματάρχου, διὰ νὰ λάβῃ καλὰς συστάσεις, μάλιστα! Νὰ ἐξωθήσῃ ὅμως τὰ πράγματα μέχρι γάμου, αὐτὸ ἦτο ἄλλο τραγοῦδι. Οὐδεὶς δὲ ἦτο διατεθειμένος νὰ ἐκμάθῃ τὸν σκοπόν του. Οὐδεὶς ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἀρεστοί. Διότι πρὸ ἑνὸς τοὐλάχιστον ἔτους ἡ νεᾶνις ἠγαπᾶτο ὑπὸ αἰδήμονος καὶ ἀτόλμου ἐραστοῦ, ὃν, ἡ ἀχάριστος, ἐθεώρει ὡς γελοῖον.

Ὁ ἐραστὴς οὗτος ἦτο νέος πυρρομύσταξ καὶ γλαυκόφθαλμος, ἐκ Λοθαριγγίας, ὅστις εἶχεν ἐξέλθει τῆς σχολῆς τῶν ὑπαξιωματικῶν. Εἶχε καταταχθῇ εἰς τὸν στρατὸν ἐν ἡλικίᾳ δέκα ὀκτὼ ἐτῶν, εἶχε πληγωθῇ εἰς τὴν μάχην τοῦ Κουλμιὲ καὶ ἔφερε τὸ μετάλλιον τῆς ἀνδρίας. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶχε διέλθει διὰ τῆς σχολῆς τοῦ Σαὶν-Σύρ, οἱ συνάδελφοί του συμπεριεφέροντο πρὸς αὐτὸν μεθ' ὑπεροψίας. Ἐκ χωρικῶν ἕλκων τὸ γένος ἦν εὔρωστος καὶ σωμα-

τώδης, ὀλιγολόγος δέ, καίτοι εἰς ἄκρον εὐμαθής. Λαμπρὸς ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν γυμνασίων, ἐν ταῖς αἰθούσαις ἦτο ἐντελῶς ἀδέξιος. Μόλις ἤξευρε νὰ χορεύῃ. Μόνον ὁ φόβος μὴ θεωρηθῇ σκαιός, τὸν ἠνάγκασε νὰ καλέσῃ ἅπαξ τὴν νεάνιδα. Ἀλλὰ τόσον ἐμπέρδευσε τὰς εἰκόνας τοῦ τετραχόρου, ὥστε καὶ οἱ μᾶλλον ἔμπειροι χορευταὶ ἐσιγχύσθησαν. Ἠρκέσθη εἰς τὴν ἀξιοθρήνητον ταύτην δοκιμήν, ἀντὶ νὰ ἀντικρύσῃ δὲ ἐκ νέου τὰ σαρκαστικὰ τῶν συγχορευτῶν του βλέμματα, θὰ ἐβάδιζε προθύμως καθ' ὁλοκλήρου κανονοστοιχίας μυδραλλιοβολούσης.

Χωμένος ἐντὸς τοῦ κουφώματος παραθύρου τινός, παρετήρει ἐπὶ ὥρας ἐκείνην ἣν ἐλάτρευε, νὰ χορεύῃ, γελόεσσα καὶ ζωηρά. Παρηκολούθει τὴν μικρὰν κεφαλήν της ἐν τῇ δίνῃ τοῦ στροβίλου καὶ ἐθώπευε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τοὺς γαλακτόχρους αὐτῆς ὤμους. Ἐνίοτε ἀπετόλμα νὰ πλησιάσῃ τὴν μητέρα της καὶ μετ' εὐλαβείας ἀπηύθυνεν αὐτῇ μυρίας φιλοφρονήσεις. Μέχρι τοῦ σημείου τούτου ἔφθανε τὸ μεγαλείτερον θάρρος του.

Ἔβλεπε μετὰ φθόνου τοὺς συναδέλφους του νὰ περιστοιχίζωσι τὴν νεάνιδα, νὰ ἀκκίζωσι τὸ σῶμα, νὰ ἐξαντλῶνται εἰς ὑποκλίσεις καὶ φιλοφρονήσεις. Πλήρης μελαγχολίας ἔλεγε καθ' ἑαυτόν: «Κάμμίαν ἡμέραν θὰ ἀκούσωμεν εἰς τὸ συσσίτιον ὅτι νυμφεύεται κάποιον ἀπὸ τοὺς κυρίους αὐτοὺς καὶ ὅλα θὰ τελειώσουν». Παρεφέρετο ὑπὸ τῆς ἀπελπισίας ἐν τῇ παγερᾷ σιγῇ τοῦ δωματίου του. Προσεπάθησε νὰ μεταπείσῃ ἑαυτὸν λογικῶς. Δὲν ἦτο τρελὸς νὰ ἐποφθαλμιᾷ τὴν χαϊδευμένην αὐτὴν κόρην, πλασμένην διὰ τὰς ἀνέσεις βίου πολυτελοῦς καὶ ἀπολαυστικοῦ; Ἦτο βεβαίως προωρισμένη εἰς πολυτάλαντόν τινα εὐπατρίδην καὶ οὐχὶ πτωχὸν ἀξιωματικὸν ὡς αὐτός.

Ἀλλ' ἀκουσίως αἱ σκέψεις του ἵπτοντο πρὸς αὐτήν. Τὴν ἔβλεπε κατὰ τὰς νυκτερινὰς αὐτοῦ ἀγρυπνίας, αἰθερίαν καὶ φιλογέλωτα, νὰ περιστρέφεται διαρκῶς ἐν τῇ μεθυστικῇ δίνῃ τοῦ στροβίλου. Ἐφαντάζετο ὅτι ἐκάλει αὐτὸν μετὰ πειρακτικῆς φιλαρεσκείας καὶ ἐβαυκαλίζετο πρὸς στιγμὴν μὲ τὴν κενὴν ἐλπίδα, ὅτι ἠδύνατο νὰ ἀποδεχθῇ τὴν αἴτησίν του. Ἡ καρδία του τότε ἐπάλλετο σφοδρῶς καὶ ἠσφυκτία. Ἐπὶ τέλους δὲν ἠμπόρεσε νὰ κρατηθῇ. Ἡ ζωὴ τοῦ εἶχε καταστῇ βάσανος φρικώδης. Μετέβη πρὸς συνάντησιν τοῦ ταγματάρχου, ὅστις ἀνέκαθεν τὸν ηὐνόει, καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ ἴδῃ τὸν συνταγματάρχην, χωρὶς δὲ νὰ θίξῃ κατηγορηματικῶς τὸ ζήτημα, νὰ προσπαθήσῃ νὰ μαντεύσῃ ἐκ τῶν λόγων του πῶς θὰ ἀπεδέχετο αἴτησιν γάμου. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην διῆλθε πλησίον μικρᾶς τεχνητῆς λίμνης, θεώμενος τοὺς ἰχθῦς ἀναπηδῶντας ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου· μεταμελόμενος διὰ τὸ διάβημά του καὶ βλέπων ἤδη τὸ μέλλον ἐκτεινόμενον ζοφερὸν ἐνώπιόν του.

Τὴν ἑσπέραν, ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ στρατῶνος, ὁ ταγματάρχης λαβὼν αὐτὸν κατ' ἰδίαν, τῷ εἶπεν ἀποφασιστικῶς:

— Εἶδα τὸν συνταγματάρχην... Μὲ ἐδέχθη ἐξαίρετα καὶ ἰδοὺ τί μοῦ ἀπήντησεν: «Ὁ προστατευόμενός σου δὲν ἔχει λεπτόν, ἡ κόρη μου δὲν ἔχει προῖκα. Τί θέλει νὰ ὑπανδρεύσωμεν τὴν πεῖναν καὶ τὴν δίψαν;..». Καὶ ἔχει δίκαιον, νὰ σοῦ εἰπῶ. Λησμόνησε ἐντελῶς τὸ κορίτσι. Ἐὰν λυπῆσαι δὲ προσπάθησε νὰ παρηγορηθῇς μὲ τὴν *θεωρίαν*.

Ὁ ὑπολοχαγὸς ηὐχαρίστησε τὸν ταγματάρχην, ἀλλὰ δὲν προσεπάθησε νὰ παρηγορηθῇ. Ἐπειδὴ δὲ ἐζητοῦντο ἀξιωματικοὶ ὅπως ἀποσταλῶσιν εἰς τὸ Τογκῖνον, ὑπέβαλε τὴν αἴτησίν του καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἐπεβιβάζετο ἐν Βρέστῃ. Ἐνῷ δ' αὐτός, μὲ τὴν καρδίαν τετρωμένην, ἔφευγε τῆς Γαλλίας, φερόμενος ἐπὶ τῶν ὀγκωδῶν τοῦ πελάγους κυμάτων, ἡ νεᾶνις, φαιδρὰ καὶ ἀμέριμνος, ἐζηκολούθει νὰ χορεύῃ ἐν φωτὶ καὶ ἄνθεσιν, ὑπὸ τοὺς μεθυστικοὺς ἤχους τῆς ὀρχήστρας.

Β'

Δύο ἔτη παρῆλθον. Ὁ στρατηγὸς ἐδέχετο πάντοτε ἐν τῷ περικαλλεῖ αὐτοῦ μεγάρῳ. Ἀλλ' ἡ θελκτικὴ νεᾶνις, ἥτις ἄλλοτε δὲν ἔλειπεν ἀπὸ καμμίαν τῶν λαμπρῶν τούτων στρατιωτικῶν ἑορτῶν, δὲν παρίστατο πλέον εἰς αὐτάς. Ὁ πατήρ της ἀπέθανεν, ἐνῷ ἐπρόκειτο νὰ λάβῃ τοὺς ἀστέρας τοῦ στρατηγοῦ. Τὸν ἄνετον καὶ φιλοτερπῆ βίον τῶν δύο γυναικῶν διεδέχθη ζωὴ σκυθρωπὴ καὶ στενοχωρημένη. Ὅλοι οἱ λαμποκοποῦντες ἀξιωματικοί, οἵτινες τόσον ἀδρῶς ἐξεδήλουν τὰ αἰσθήματά των ἀπεμακρύνθησαν, μετὰ τῆς εὐθυμίας καὶ τῶν διασκεδάσεων. Εἶχε καὶ ὁ νέος συνταγματάρχης σύζυγον καὶ θυγατέρα. Πρὸς ταύτας, νέας ἀνάσσας, αἱ φιλοφρονήσεις, οἱ ἀκκισμοί· πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῆς χθὲς ψυχρὸς χαιρετισμὸς καθ' ὁδὸν καὶ εἶτα ἐσπευσμένη ἀπομάκρυνσις.

Ἡ ὀργκνὴ καὶ ἡ χήρα ἀντήλλασσον πικρὸν μειδίαμα καὶ ἐξηκολούθουν τὸν δρόμον των. Μετέβαινον εἰς τὸν κῆπον, ἀπολαύουσαι, παρὰ τὴν μαλακὴν πόαν, τὴν γλυκύτητα τοῦ φθινοπωρινοῦ ἡλίου, ὅστις ἐχρύσιζε τὰ ἀγάλματα καὶ ἐκιτρίνιζε τὰ φύλλα τῶν καστανεῶν. Ἐκάθηντο σκυθρωπαί, περιβεβλημέναι τὰς πενθίμους αὐτῶν ἐσθῆτας καὶ ἐν τοῖς ἤχοις τῆς στρατιωτικῆς μουσικῆς ἀνεύρισκον μακρυνήν τινα ἀνάμνησιν τῆς οἰχομένης εὐτυχίας των. Ἐνόμιζον ὅτι οὐδὲν μετεβλήθη ἐν τῷ βίῳ των

καὶ ἀνέμενον σχεδὸν νὰ ἀκούσωσιν ὄπισθέν των τὴν τραχεῖαν καὶ ἠχηρὰν φωνὴν τοῦ συνταγματάρχου λέγοντος. «Καλημέρασας, σήμερα παίζει ἡ μουσικὴ τοῦ ἄλλου συντάγματος, ἡ ὁποία δὲν εἶνε ὅσον ἡ ἰδική μας καλή.»

Ἀλλὰ ἠκούοντο μόναι αἱ φωναὶ τῶν ἐπὶ τῆς ἄμμου παιζόντων παιδίων. Ἡ μήτηρ δ' ἀναστενάζουσα, προσεπάθει νὰ ἀναγνώσῃ τὰς ἐφημερίδας διὰ μέσου τῶν ἐκ τῶν δακρύων θολουμένων διόπτρων της, ἐνῷ ἡ κόρη ἔρριπτε λαθραίως μελαγχολικὸν βλέμμα ἐπὶ τῶν ἀρχαίων αὐτῆς χορευτῶν, οἵτινες δὲν τὴν ἀνεγνώριζον πλέον. Ἦτο ἤδη περίπου εἰκοσιπενταέτις, καὶ ἡ καλλονὴ αὐτῆς, λεπτυνθεῖσα ὑπὸ τῆς θλίψεως, προσέλαβε χάριν ἐπιβλητικωτέραν. Ὠμοίαζε πρὸς ἄνθος, τὸ ὁποῖον ἡ θύελλα ἐδρόσισε καὶ ἐξήγνισε. Εἶχεν ἀποβάλει πλέον τὰς ἀτιθάσσους ἐκείνας ὁρμάς, αἵτινες προσέδιδον αὐτῇ ἦθος ἐκκεντρικὸν καὶ ἀνήσυχον. Σοβαρὰ καὶ γλυκεῖα, ἐφαίνετο ὅτι ἀπέτιε νῦν τὰς ἀπολαύσεις τοῦ φαιδροῦ αὐτῆς παρελθόντος.

Ἡμέραν τινά, εἰς τὴν μουσικήν, μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν, οἵτινες περιεπάτων καπνίζοντες, συνομιλοῦντες, γελῶντες, νέα μορφὴ εἵλκυσε ζωηρῶς τὴν προσοχήν της. Ἀκαριαίως ἐπαναβλέπει ἐνώπιόν της τοὺς χορούς τοῦ στρατηγοῦ καὶ τὸν ἄτολμον ἐραστήν της, καταβροχθίζοντα αὐτὴν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἀπό τινος γωνίας. Στρεφομένη δὲ πρὸς τὴν μητέρα της λέγει:

— Μητέρα... κύτταξε ὁ ὑπολοχαγός!...

Τὴν εἶχε καὶ αὐτὸς ἰδῇ, διότι καταλείπων τοὺς συντρόφους του, μὲ τὸ πηλίκιον ἀνὰ χεῖρας, προέβαινε πρὸς τὰς δύο γυναῖκας. Ἡ γηραιὰ μήτηρ συνέπτυξεν ἐν σπουδῇ τὰς ἐφημερίδας καὶ ἀποσύρουσα αὐτὰς ἐκ τοῦ ἐμπροσθέν της εὑρισκομένου καθίσματος, ἔτεινε αὐτὸ πρὸς τὸν ἀξιωματικὸν εὐμενῶς μειδιῶσα.

— Πῶς σεῖς εἴσθε, ὑπολοχαγέ!... Πόσος καιρὸς ἐπέρασε... Χαίρομεν πολὺ ὅτι σᾶς ἐπαναβλέπομεν... Μὲ συγχωρεῖτε ὅμως· σᾶς καλῶ ὑπολοχαγόν, ἐνῷ βλέπω ὅτι εἰς τὴν χειρίδα σας φέρετε καὶ τρίτον σειρήτιον...

Ὁ ἀξιωματικὸς ἐρυθριῶν διηγήθη, ὅτι μετὰ ἑξάμηνον ἐμπόλεμον ὑπηρεσίαν, προήχθη εἰς ὑπολοχαγόν, κατόπιν τῆς ἐν Νάμ-Δίμ μάχης. Ἐχήρευον τόσαι θέσεις!... Ἔπειτα ἐκλείσθη μὲ τὸν ταγματάρχην Δομινὲ εἰς τὸ Τουέν-Κάν... Φοβερὰ πολιορκία, πέντε ἑβδομάδων, καθ' ἃς ἀγρύπνως ἔπρεπε νὰ ἀποκρούωσι τὰς ἐμμανεῖς ἐφόδους τοῦ σινικοῦ στρατοῦ, ἀδιακόπως πλήττοντος διὰ τῶν ἀνθρωπίνων αὐτοῦ κυμάτων τὰ ἠρειπωμένα τείχη τοῦ φρουρίου.. Ἐπληγώθη τὴν τελευταίαν ἡμέραν, ἐν ἀποφασιστικῇ τινι ἐφόδῳ, ἐνῷ μακρόθεν δεσπόζουσα τῶν ἰαχῶν τῶν κιτρινοχρόων βαρβαρικῶν ὁρδῶν ἠκούετο ἡ γαλλικὴ σάλπιγξ, σημαίνουσα τὴν ἐπερχομένην λύτρωσιν. Τί στιγμὴ μέθης! Εἶδε τὸν ἐχθρὸν φεύγοντα καὶ τὴν τρίχρουν σημαίαν ἐπιφαινομένην, ἔπεσε δ' ἄνευ θλίψεως, ἀφοῦ ἡ νίκη ἔστεψε τὰ γαλλικὰ ὅπλα. Ἡ κατάστασίς του ἐθεωρήθη τόσον σοβαρά, ὥστε, παρασημοφορηθείς, διετάχθη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Γαλλίαν. Κατὰ τὸν διάπλουν, ἐθεραπεύθη σχεδὸν ἐντελῶς, ἅμα δὲ φθάσας συμπεριελήφθη κατ' ἐκλογὴν ἐντῷ πίνακι τῶν ὑποψηφίων ταγματαρχῶν.

Αἱ δύο γυναῖκες ἐσιώπων. Ἡ μήτηρ, ἐν τῇ ἐμπειρίᾳ αὐτῆς περὶ τῶν στρατιωτικῶν πραγμάτων ἐσκέπτετο ὅτι ὁ νεαρὸς ἀξιωματικὸς εἶχεν ὑπερβῇ δέκα ἔτη κατὰ τὴν ἀρχαιότητα τοὺς συναδέλφους του. Ἡ κόρη ἐξήταζε τὸν νέον καὶ εὕρισκεν αὐτὸν λίαν ἠλλοιωμένον, μὲ τὴν ὠχρὰν καὶ ἰσχνὴν μορφήν του, ἥτις προσέδιδεν αὐτῷ εἰς ἄκρον διακεκριμένον ἦθος. Πῶς ἐπεριφρόνησαν τὸν ἀνδρεῖον τοῦτον στρατιώτην, ὅστις, πληρώσας μὲ τὸ αἷμά του ἕκαστον τῶν βαθμῶν του, ἐπανήρχετο, ἔχων ἀσφαλὲς τὸ μέλλον;

Καὶ ἐκεῖνος δὲ τὴν παρετήρει Ἡ σοβαρὰ καὶ σύννους αὕτη νεάνις ἦτο ἡ φιλοτάραχος καὶ ζωηρὰ κόρη τῶν αἰθουσῶν, ἣν εἶχε γνωρίσει ἄλλοτε; Γυνὴ ἄλλη ἀπεκαλύπτετο εἰς αὐτόν, ἑκατοντάκις γοητευτικωτέρα ἐν τῇ θελκτικῇ καὶ ἀνησύχῳ αὐτῆς μελαγχολίᾳ. Ἄλλοτε τὸν εἶχε γοητεύσει, σήμερον τὸν ἐμάγευεν. Οὕτω τὴν ὠνειροπόλησεν. Ἦτο αὐτή. Πάντοτε ὡραία καὶ χιλιάκις ἀγαθωτέρα. Οἱ ὀφθαλμοί των συνηντήθησαν, ἡ νεάνις δὲ τοιαύτην ἔκφρασιν λατρείας διέκρινεν ἐν τοῖς τοῦ ἀξιωματικοῦ, ὥστε ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον μετά τινος ἀμηχανίας. Ἐπελθούσης τῆς ἑσπέρας, αἱ δύο γυναῖκες ἠγέρθησαν καὶ ὁ ἀξιωματικός, μὴ δυνάμενος νὰ ἀποχωρισθῇ αὐτῶν, τὰς συνώδευσε μέχρι τῆς οἰκίας των.

Τὴν ἐπιοῦσαν συνήντησεν αὐτὰς ἐκ νέου εἰς τὴν μουσικήν, καὶ οὕτω καθεξῆς ἐπὶ συνεχεῖς ἡμέρας. Ἐκάθητο παρὰ τὴν νεάνιδα καὶ ἐνῷ ἡ μήτηρ ἀνεγίνωσκε τὰς ἐφημερίδας συνωμίλουν, ἀνεζάντλητοι καὶ ἐν τούτοις οὐδὲν σημαντικὸν λέγοντες. Τὸ φθινόπωρον ἐπροχώρει, τὰ κιτρινισμένα φύλλα ἐκάλυπτον τὸ ἔδαφος καὶ δὲν ἠδύνατό τις, ἕνεκα τοῦ ψύχους, νὰ μένῃ πλέον καθήμενος ἐν τῷ ὑπαίθρῳ. Περιεπάτουν λοιπὸν διὰ τῶν ἐρήμων τοῦ παραδείσου δενδροστοιχιῶν. Ὁ λοχαγὸς καὶ ἡ νεάνις ἐβάδιζον λιγυρῶς καὶ τρυφερῶς, ὁ εἷς παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἄλλου.

Ὁ Δεκέμβριος διῆλθεν οὕτως ἐν οἰκειότητι σχέσεων, ἥτις ὁσημέραι καθίστατο γλυκυτέρα. Ἀλλ' ὁ λοχαγὸς ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐφαίνετο τεταραγμένος, νευρικός. Ἐν ἐρωτικῇ ἐξάψει ἡμέραν τινὰ συνέθλιψε τὸν βραχίονα τῆς νεάνιδος ἐπὶ τοῦ στήθους του, οἱ ὀφθαλμοί του ἀπήστραψαν, ἐκείνη δ' ἐνόμιζεν ὅτι θὰ τῇ ψιθυρίσῃ:

«Σὲ λατρεύω!» Ἀλλ' ἐσιώπησε, μελαγχολήσας ὀλίγον. Ἡ ταραχή του ηὔξανεν, ὅσον μᾶλλον προσήγγιζεν ἡ πρώτη τοῦ ἔτους Μετέβαινε συχνάκις εἰς Παρισίους, ἐμερίμνα δ' ὀλιγώτερον περὶ τῶν δύο γυναικῶν. Ὑπόκωφος ἀνησυχία κατεῖχεν αὐτόν. Ἠπατῶντο ἀρά γε, ἢ τοὺς προητοίμαζεν ἔκπληξίν τινα;

Τὴν 31 Δεκεμβρίου δὲν εἶχε φανῇ ἀκόμη μέχρι τῆς ἕκτης μετὰ μεσημβρίαν. Ἡ χήρα ἀνεγίνωσκε τὴν ἐσπερινὴν ἐφημερίδα της, ἐν ᾗ ἐδημοσιεύοντο οἱ στρατιωτικοὶ προβιβασμοί. Αἴφνης ἔγεινε περιπόρφυρος καὶ ἀνέκραξεν:

— Ἐπροβιβάσθη! ἔγεινε ταγματάρχης!

Ταυτοχρόνως βήματα ἐσπευσμένα ἠκούσθησαν, ἡ θύρα ἤνοιξε καὶ ὁ ἀνυπομόνως ἀναμενόμενος εἰσῆλθεν. Ἐμειδία, εἰς ἄκρον συγκεκινημένος, μειδιῶν δ' ἔστη πρὸ τῶν δύο γυναικῶν. Ἡ γηραιὰ μήτηρ ἤνοιξε τὰς ἀγκάλας της:

— Παιδί μου... τώρα ἐννοῶ τί εἶχες!

Ἀλλ' ὁ ἀξιωματικός, στρεφόμενος πρὸς τὴν νεάνιδα μετὰ τρυφερᾶς ὑπερηφανείας:.

— Δεσποινίς, ἔχω νὰ σᾶς προσφέρω σήμερον ἐλπίδα μέλλοντος ἀσφαλοῦς· σᾶς ἀγαπῶ, μὲ δέχεσθε ὡς σύζυγον;

Ἡ νεάνις ὠχρίασεν, ἐνθυμουμένη τὴν πρώτην ἄρνησιν καὶ ἀναλογιζομένη τί ὁ ἀνδρεῖος οὗτος ἀξιωματικὸς ἔπραξεν ὅπως καταστῇ ἄξιος τῆς εὐτυχίας του, ἔτεινεν αὐτῷ τὴν χεῖρα καὶ στηρίζουσα τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ὤμου, προσκολλῶσα δὲ τὰ χείλη ἐπὶ τῆς τραχείας ἐπιφανείας τῶν τοσοῦτον γενναίως κερδηθέντων σειρητίων τοῦ ταγματάρχου, ἔκλαυσε γλυκύτατα δάκρυα χαρᾶς!

(Georges Ohnet)

Δ. Κ.

ΑΙ ΗΝΩΜΕΝΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον.)

Τοιαύτη δὲ ἦτο ἡ καθολικότης τοῦ δημοσίου φρονήματος περὶ Ἑλλάδος, ὥστε ὁ πρόεδρος Monroe ἐν τῷ διηγήματι αὐτοῦ πρὸς τὴν Δίαιταν τῇ 20 Νοεμβρίου 1823 εἶπε· «Ἰσχυρὰ ἐλπὶς ὑφίσταται ἀπὸ μακροῦ, στηριζομένη εἰς τὴν ἡρωϊκὴν ἀντίστασιν τῶν Ἑλλήνων, ὅτι θὰ ἐπιτύχωσιν ἐν τῷ ἀγῶνί των καὶ θὰ καταλάβωσι θέσιν ἰσότιμον μεταξὺ τῶν ἐθνῶν τοῦ κόσμου. Πιστεύεται, ὅτι ὅλος ὁ πεπολιτισμένος κόσμος ἐπιδεικνύει μέγιστον ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας των. Εἰ καὶ οὐδεμία δύναμις ἐκηρύχθη ὑπὲρ αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ οὐδεμία, ὡς μανθάνομεν, μετέσχε τοῦ ἀγῶνος ἐναντίον αὐτῶν. Ὁ ἀγὼν αὐτῶν καὶ τὸ ὄνομά των ἐπροστάτευσεν αὐτοὺς ἀπὸ κινδύνων, οἵτινες πρότερον ἤθελον καταβάλει πάντα ἄλλον λαόν. Οἱ συνήθεις ὑπολογισμοὶ συμφερόντων καὶ ἐπικτήσεως μετ' ἐπιθυμίας προσαρτήσεων, αἵτινες ἀναμιγνύονται πολλάκις εἰς τὴν πολιτείαν τῶν ἐθνῶν, φαίνεται ὅτι δὲν ἐπέδρασαν ἐπὶ τὴν τύχην αὐτῶν. Ἐκ τῶν γεγονότων, ἅτινα περιῆλθον εἰς γνῶσιν ἡμῶν, ἔχομεν λόγους νὰ πιστεύωμεν, ὅτι οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν ἀπώλεσαν διὰ παντὸς πᾶσαν ἐπ' αὐτῶν κυριαρχίαν καὶ ὅτι ἡ Ἑλλὰς θὰ καταστῇ ἔθνος ἀνεξάρτητον. Τὸ δὲ νὰ τύχῃ τούτου εἶνε τὸ ἀντικείμενον τῶν θερμοτάτων ἡμῶν εὐχῶν».

Τῇ δὲ 17 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὑπεβάλλετο εἰς τὴν κυβέρνησιν ὑπόμνημα παρὰ τῶν πολιτῶν τῆς Νέας Ὑόρκης. Ἐν τούτῳ οὗτοι ἐξέφραζον τὴν πεποίθησιν αὐτῶν, «ὅτι ὁ ἑλληνικὸς ἀγὼν οὐ μόνον ἐδικαιοῦτο νὰ τύχῃ τῶν ἀγαθῶν εὐχῶν τῆς ἀμερικανικῆς χώρας, ἀλλὰ καὶ ἐφ' ὅσον τοῦτο συνεβιβάζετο πρὸς τὰς βλέψεις τῆς κυβερνήσεως, πάσης δυνατῆς ἐπικουρίας.» Τὸ ὑπόμνημα ἐπερατοῦτο διὰ μνείας «τῆς ἐξ ἴσου ὀλεθρίας εἰς τὴν ἐλευθερίαν, τὴν παιδείαν καὶ τὴν εὐπρέπειαν βαρβαρικῆς κυριαρχίας τῶν Τούρκων, ὑπὸ τὴν ὁποίαν οἱ Ἕλληνες ἐπὶ αἰῶνας ἐτυραννήθησαν σκληρότατα» κατ' ἀντίθεσιν «πρὸς τὸν νοήμονα, ἐπιχειρηματικόν, ἐλεύθερον καὶ ἐμπορικὸν χαρακτῆρα τῶν Ἑλλήνων, τὴν γλῶσσαν αὐτῶν, τὴν φιλολογίαν, τὴν θρησκείαν καὶ τὴν ἔνδοξον ἱστορίαν».

Ἀπαντῶν δὲ εἰς ἐπερώτησιν τῆς Διαίτης ὁ πρόεδρος Monroe καὶ ὁ ὑπ' αὐτὸν γραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας Ἰωάννης Quincy Adams, ὑπέβαλεν ἔγγραφα περιέχοντα ἰδιάζον ἐνδιαφέρον καὶ περιλαμβάνοντα ἀλληλογραφίαν μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Ἀμερικανῶν πολιτευομένων μετὰ πληροφοριῶν περὶ τῆς προόδου τοῦ πολέμου καὶ στατιστικῶν περὶ τῶν γεωγραφικῶν διαιρέσεων τῆς Ἑλλάδος, τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς, τῶν προϊόντων καὶ τῶν πόρων.

Ἐν δέ τινι ἐγγράφῳ, δι' οὗ ἀπαντᾷ ὁ Adams εἰς τὸν ἐν Λονδίνῳ Ἀμερικανὸν πρεσβευτήν, διαπέμποντα τὴν ἐπίκλησιν τῶν Ἑλλήνων περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῶν παρὰ τῆς ἀμερικανικῆς κυβερνήσεως, ἔγραφεν· «Αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι ἠδύνατο νὰ βοηθήσωσι τοὺς Ἕλληνας μόνον διὰ τῆς ὑπὲρ αὐτῶν διαθέσεως μέρους τῆς δημοσίας αὐτῶν δυνάμεως ἢ τῆς δημοσίας αὐτῶν εἰσπράξεως, τοῦτο δὲ ἠδύνατο νὰ φέρῃ αὐτὰς εἰς πόλεμον πρὸς τὴν ὀθωμανικὴν πύλην καὶ ἴσως πρὸς ὅλας τὰς βαρβάρους δυνάμεις. Ἀλλά, ὡς γνωρίζετε, ἡ τοιαύτη διάθεσις τῆς δυνάμεως ἢ τοῦ δημοσίου ταμείου κατὰ τὸ ἡμέτερον πολίτευμα δὲν εἶνε δικαίωμα τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας;... Ἀλλ ὅμως διατηροῦμεν φιλικωτάτας σχέσεις πρὸς τοὺς Ἕλληνας, καὶ εἴμεθα εἰλικρινῶς διατεθειμένοι νὰ παράσχωμεν εἰς αὐτοὺς οἱανδήποτε ὑπηρεσίαν δυναμένην νὰ συμβιβασθῇ πρὸς τὴν ἡμετέραν οὐδετερότητα, θέλομεν δὲ χαρῇ μανθάνοντες ἀπὸ χρόνου εἰς χρόνον τὴν ἐνεστῶσαν θέσιν τοῦ ἀγῶνός των ὑπό τε πολιτικὴν καὶ στρατιωτικὴν ἔποψιν.»

Ἐπ' ἴσης δ' ἔγεινεν ἔκκλησις πρὸς τὴν κυβέρνησιν ὑπὸ τῆς Νοτίας Καρολίνης, συνηγορούσης ὑπὲρ τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐξεφράζετο δ' ἐν αὐτῇ τὸ βαθὺ ἐνδιαφέρον τοῦ λαοῦ τῆς πολιτείας ἐκείνης «ὑπὲρ τοῦ εὐγενοῦς καὶ πατριωτικοῦ ἀγῶνος τῶν νέων Ἑλλήνων πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς ἱερᾶς γῆς τοῦ Λεωνίδου καὶ τοῦ Σωκράτους ἀπὸ τοῦ ποδὸς τοῦ ἀπίστου καὶ βαρβάρου.»

Τῇ δὲ 24 Δεκεμβρίου 1824 μακρὸν καὶ ἔντονον ὑπόμνημα ὑπεβάλλετο εἰς τὴν Δίαιταν ὑπὸ τῶν πολιτῶν τῆς Βοστῶνος ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδος. Ἀφορῶντες οἱ συντάκται τοῦ ὑπομνήματος εἰς τὰς σαφῶς καθωρισμένας ὑποχρεώσεις τῆς κυβερνήσεως πρὸς τήρησιν αὐστηρᾶς οὐδετερότητας καθ' ὅλους ἐν γένει τοὺς ἐξωτερικοὺς πολέμους, δὲν ὑπέβαλον μὲν ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἔκκλησιν περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας, ἀλλ' ἐξέφρασαν «τὴν ἔνθερμον εὐχήν, ὅπως ἡ, καθ' ἃ βλέπουσι μετ' εὐχαριστήσεως, γενικὴ καθ' ὅλας τὰς ἡνωμένας πολιτείας ὀργὴ καὶ φρίκη ἐπὶ τῷ τρόπῳ, καθ' ὃν ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις διεξάγει τὸν κατὰ τῆς Ἑλλάδος πόλεμον, κηρυχθῇ ἐπιφανῶς ἐνώπιον τοῦ κόσμου, καὶ ὅπως καὶ ἄλλα πεπολιτισμένα καὶ χριστιανικὰ ἔθνη κληθῶσι νὰ συμμετάσχωσιν ἐπισήμου διαμαρτυρήσεως κατὰ τοιαύτης βαρβάρου καὶ ἀπανθρώπου ὠμότητος. Ἡ μετὰ τὴν σφαγὴν τῶν συζύγων πατέρων ἀπεμπόλησις τεσσαρακοντακισχιλίων γυναικῶν καὶ παίδων ἐν δημοσίοις πρατηρίοις κατενώπιον τῆς χριστιανικῆς Εὐρώπης καὶ ἄνευ μιᾶς λέξεως διαμαρτυρήσεως παρὰ τῶν περιοίκων λαῶν εἶνε πρᾶξις ἐπονείδιστος διὰ τὸν αἰῶνα καθ' ὃν ζῶμεν.»

Πάντα δὲ ταῦτα τὰ ὑπομνήματα ὑπεγράφησαν ὑπὸ τῶν ἐπισημοτάτων καὶ ἰσχυροτάτων πολιτειῶν καὶ πόλεων ἐξ ὧν προήρχοντο. Τὰ δ' αἰσθήματα, ἐξ ὧν προεκλήθησαν, ὑπεστηρίχθησαν μετὰ σθένους καὶ εὐγενείας ἔν τε τῇ Διαίτῃ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς ὑπὸ τῶν ἰσχυροτάτων ῥητόρων καὶ συγγραφέων τῆς ἡμέρας. Μόνον δ' ἕνεκα ἐλλείψεως χώρου αἱ εὔγλωττοι αὗται ἐκκλήσεις δὲν δημοσιεύονται ἐνταῦθα ὁλόκληροι.

Ἀναφερόμενος εἰς τὴν περὶ Ἑλλάδος ὑπόμνησιν ἐν τῷ τοῦ προέδρου Monroe ἐνιαυσίῳ διαγγέλματι ὁ Δανιὴλ Webster προέτεινεν εἰς τὴν βουλὴν τῶν ἀντιπροσώπων τὸ ἑξῆς ψήφισμα. «Ψηφίζεται ὅπως ληφθῇ διὰ νόμου πρόνοια περὶ καταβολῆς τῆς δαπάνης τῆς ἀναγκαίας πρὸς διορισμὸν πράκτορος ἢ ἐπιτροπῆς ἐν Ἑλλάδι, ἂν ὁ πρόεδρος κρίνῃ ἁρμόδιον νὰ προβῇ εἰς τοιοῦτον διορισμόν.»

Τὸ τοιοῦτον ἦτο τολμηρὸν διάβημα ἐν σχέσει πρὸς τὰς κρατούσας ἰδέας περὶ τῆς κατ' ἀρχὴν ἀποφυγῆς περιπλόκων συμμαχιῶν μετὰ ξένων δυνάμεων. Πρὸς δὲ τούτοις ὁ Webster ἠσθάνθη τὴν ἀνάγκην νὰ χαράξῃ γραμμὴν μεταξὺ «τῆς θερμότητος καὶ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ὅστις κατέλαβεν ἐμφανῶς τὴν χώραν» ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ ἐκφράσωμεν τὴν ἡμετέραν ἀποστροφὴν πρὸς τὴν ξενικὴν κατάκτησιν. Παρεδέχθη δέ, ὅτι ἂν «λαϊκὴ εὐγλωττία», ἐμπνεομένη ἐκ τῶν ἀναμνήσεων τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ τῶν περὶ φιλανθρωπίας ἀξιώσεων τῆς νέας Ἑλλάδος, ἐξησκεῖτο ἐν ἐκείνῳ τῷ χώρῳ, «ἤθελεν αὕτη κινήσει τοὺς λίθους τοῦ κοινοβουλίου.» «Αὐτὸ τὸ οἰκοδόμημα ἐν ᾧ συνεδριάζομεν, οἱ εὔρυθμοι οὗτοι κίονες, ἡ περίκοσμος αὕτη ἀρχιτεκτονική, ταῦτα πάντα ὑπομιμνήσκουσιν ἡμᾶς ὅτι ὑπῆρξεν Ἑλλὰς καὶ ὅτι ἡμεῖς, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι, χρεωστοῦμεν εἰς αὐτὴν τὰ μέγιστα. Ἀλλὰ δὲν ὑπέβαλον τὴν ἐμὴν πρότασιν ἐν τῇ κενῇ ἐλπίδι νὰ ἀποπληρώσωμεν μέρος τι τῆς ἐπὶ αἰῶνας ἐπισωρευθείσης ταύτης ὀφειλῆς ἡμῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τὸ ἀντικείμενόν μου εἶνε ἐγγύτερον καὶ πολὺ πλέον ἄμεσον. Ἐπιθυμῶ νὰ λάβω εὐκαιρίαν ἀπὸ τοῦ ἀγῶνος λαοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ γενναίου, πολεμοῦντος ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς χριστιανωσύνης, ὅπως ἐπισύρω τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς εἰς τὰς περιπετείας αἵτινες, συμπαρομαρτοῦσι εἰς τοῦτον τὸν ἀγῶνα καὶ εἰς τὰς ἀρχάς, αἵτινες φαίνονται διέπουσαι τὴν πρὸς αὐτὸν στάσιν τῶν μεγάλων κρατῶν τῆς Εὐρώπης καὶ εἰς τὰ ἀποτελέσματα καὶ τὰς συνεπείας τῶν ἀρχῶν τούτων ὡς πρὸς τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν ἐθνῶν καὶ ἰδίως ὡς πρὸς τοὺς θεσμοὺς κυβερνήσεων ἐλευθέρων. Πρόκειται περὶ τῆς Ἑλλάδος τῆς σήμερον, ἀγωνιζομένης ἐναντίον φοβερῶν ἀμφιλογιῶν ὑπὲρ τῆς ἰδίας αὐτῆς ὑπάρξεως καὶ ὑπὲρ τῶν κοινῶν δικαιωμάτων τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Καὶ ὅμως ἐπειδὴ οὐδέποτε εἶνε δυσχερὲς τὸ ἀπαγγέλλειν καθημαξευμένας παρατηρήσεις καὶ ἀφοριστικὰς κοινοτοπίας, γνωρίζω, ὅτι καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ περιστάσει θὰ εἶνε εὔκολον νὰ μοὶ ὑπενθυμίσῃ τις τὴν σύνεσιν τὴν ἐπιβάλλουσαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν φροντίδα περὶ τῶν ἰδίων ἑαυτῶν πραγμάτων καὶ παροτρύνουσαν αὐτοὺς ἀντὶ τῆς ἀναζητήσεως παραβόλων ἐπιχειρήσεων ἐν τῇ ξένῃ τὴν ἐγκατάλειψιν τῶν ἀλλοτρίων εἰς αὐτοὺς ἐκείνους περὶ ὧν πρόκειται. Θὰ εἶνε εὔκολον νὰ καλέσῃ τις

τοιοῦτον ψήφισμα, ὁποῖον προτείνω, δεγκιχωτικόν, ἀπόρριπτον πνεύματος σταυροφορικοῦ καὶ προπαγανδικοῦ. Πάντα ταῦτα καὶ πλείονα ἀκόμη δύνανται νὰ ῥηθῶσιν εὐκόλως, ἀλλὰ πάντα ταῦτα καὶ πλείονα ἀκόμη δὲν ἐπιτρέπεται νὰ δώσωσιν εἰς τὴν συζήτησιν ταύτην χαρακτῆρα τοιοῦτον πρὶν ἢ ἀποδειχθῇ ἐκεῖνο ὅπερ αὕτη ἀποδέχεται ὡς ὡμολογούμενον. Ἀλλὰ κατὰ τὴν γνώμην μου τοῦτο δὲν δύναται νὰ δειχθῇ. Κατὰ δὲ τὴν ἐμὴν κρίσιν ἡ ὑπόθεσις εἶνε ἐνδιαφέρουσα διὰ τὸν λαὸν καὶ τὴν κυβέρνησιν τῆς ἡμετέρας χώρας, καὶ προκαλοῦμεθα ἕνεκα λόγων σοβαρωτάτων καὶ σπουδαιοτάτων νὰ ἐκφράσωμεν τὰς περὶ αὐτῆς ἡμετέρας γνώμας. Οἱ δὲ λόγοι οὗτοι, νομίζω, ἐκπηγάζουσιν ἐκ συναισθήσεως τοῦ ἡμετέρου καθήκοντος, τοῦ ἡμετέρου χαρακτῆρος καὶ τῶν ἰδίων ἡμῶν συμφερόντων. Ἐπιθυμῶ δὲ νὰ πραγματευθῶ τὸ προκείμενον θέμα ἐπὶ τοιούτων βάσεων αὐτόχρημα ἀμερικανικῶν.»

Ἡ ἀγόρευσις ὑπῆρξε μακρά, καὶ ἐξέθηκεν ὁλοσχερῶς τὴν πολιτικὴν κατάστασιν τῆς Εὐρώπης ἐν σχέσει πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς ἐγωϊστικὰς σκέψεις, αἵτινες παρῆγον τὰς δυνάμεις εἰς ἀντίδρασιν πρὸς τοὺς ἀγῶνας παντὸς λαοῦ τοὺς δυναμένους νὰ μεταβάλωσι τὴν κυβέρνησιν αὐτῶν ἢ τὰς πολιτικὰς αὐτῶν σχέσεις.

«Περαίνω τὸν λόγον, Κύριοι, ἐπαναλαμβάνων, ὅτι ἀντικείμενον τοῦ ψηφίσματος τούτου εἶνε τὸ νὰ ἐπωφεληθῶμεν ἐκ τῆς ἐνδιαφερούσης περιστάσεως τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ὅπως διαμαρτυρηθῶμεν καὶ πάλιν κατὰ τῶν δογμάτων τῶν συμμάχων δυνάμεων, ὁποῖα ἐθεμελιώθησαν κατ' ἀρχὴν καὶ ὁποῖα ἐφαρμόζονται ἐν τῇ πράξει. Εὑρίσκω δ' ἐπ' ἴσης δίκαιον, Κύριοι, νὰ μὴ δειχθῶμεν ἄκαιροι περὶ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἡμετέρας προσοχῆς, καί, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶνι ἐφικτόν, περὶ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἡμετέρας συμπαθείας πρὸς λαὸν μετὰ μακρὰν κατάθλιψιν νῦν ἀγωνιζόμενον. Δὲν εἶμαι ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἐν μὲν τῇ ὥρᾳ ἐσχάτου κινδύνου ἤθελον ἀπόσχει νὰ παρέξωσιν ἐνθάρρυνσιν τοιαύτην ὁποία θὰ ἠδύνατο νὰ δοθῇ προσηκόντως καὶ νομίμως, παρερχομένης δὲ τῆς κρίσεως ἤθελον μετὰ τὴν ἐλευθέρωσιν καταπληρώσει τοὺς πολυτλήμονας φιλοφροσύνης καὶ θωπειῶν. Οἱ Ἕλληνες ἀπευθύνονται πρὸς τὸν πεπολιτισμένον κόσμον μετὰ πάθους, εἰς ὃ δὲν δυνάμεθα εὐκόλως νὰ ἀντιστῶμεν. Τὴν δὲ ἡμετέραν εὔνοιαν ἐπικαλοῦνται ἀπὸ ἀφορμῶν πολὺ μᾶλλον συγκινητικωτέρων ἢ ἐκεῖναι αἵτινες δύνανται ν' ἀπευθυνθῶσι πρὸς οἱονδήποτε ἄλλον λαόν. Ἐκτείνουσι τὰς χεῖράς των πρὸς τὰς χριστιανικὰς κοινότητας τῆς γῆς, ἱκετεύοντες αὐτὰς νὰ παράσχωσι πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τέλους δεῖγμά τι συμπαθοῦς προσοχῆς ἐπ' ὀνόματι τῶν εὐγενῶς ὑπομιμνησκομένων προγόνων των, ἐπ' ὀνόματι τῶν ἐξηρημωμένων καὶ κατηρειπωμένων πόλεων καὶ χωρίων των, ἐπ' ὀνόματι τῶν παίδων καὶ τῶν γυναικῶν τῶν ἀπεμπολησθεισῶν εἰς δουλείαν ἐπάρατον, ἐπ' ὀνόματι τοῦ αἵματός των, ὅπερ φαίνονται πρόθυμοι νὰ χύσωσι δίκην ὕδατος, ἐπ' ὀνόματι τῆς κοινῆς πίστεως καὶ τοῦ κοινοῦ θύματος τοῦ ἑνοῦντος ἅπαντας τοὺς χριστιανούς».

Καὶ ἡ μὲν πρότασις τοῦ Webster δὲν ἐπληροφορήθη. ἀλλ' ἡ ἀγόρευσις αὐτοῦ ἐτυπώθη καὶ ἔτυχεν εὐρείας διαδόσεως. Ὁ δὲ Webster ἐθεώρει αὐτὴν ὡς μίαν τῶν ἀρίστων του.

Ἐν δὲ τῇ γερουσίᾳ ὁ Ἐρρῖκος Clay, ἀντικρούων πολιτικὸν ἀντίπαλον, ὅστις ἕνεκα λόγων συνέσεως ἐθεώρει ἀκατάλληλον τὴν στιγμὴν πρὸς ἐπίσημον ἔκφρασιν συμπαθείας ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀπέναντι τῆς μοναρχικῆς Εὐρώπης, ἐξεφώνησε μίαν τῶν χαρακτηριστικωτάτων καὶ δραστικωτάτων ἀγορεύσεών του. «Εἴμεθα τόσον ταπεινοί, τόσον εὐτελεῖς, τόσον διεφθαρμένοι, εἶπεν ὁ μέγας ῥήτωρ, ὥστε δὲν τολμῶμεν νὰ ἐκφράσωμεν τὰς συμπαθείας ἡμῶν πρὸς τὴν πάσχουσαν Ἑλλάδα, ὥστε δὲν δυνάμεθα ν' ἀρθρώσωμεν τὴν ἀποστροφὴν ἡμῶν πρὸς τὰς κτηνώδεις ὕβρεις, ὧν ὑπῆρξεν αἰμοσταγὲς θῦμα, ἐκ φόβου μὴ προσβάλωμεν μίαν ἢ πλείονας τῶν αὐτοκρατορικῶν Αὐτῶν ἢ βασιλικῶν μεγαλειοτήτων; Εἴμεθα τόσον φαῦλοι, τόσον ἀνελεύθεροι, τόσον οὐτιδανοί, ὥστε δὲν θέλομεν ν' ἀποπειραθῶμεν νὰ ἐκφράσωμεν τὴν φρίκην ἡμῶν, νὰ δηλώσωμεν τὴν ἀγανάκτησιν ἡμῶν πρὸς τὸν κτηνωδέστατον καὶ σκληρότατον τῶν πολέμων ὅστις ποτὲ ἐμόλυνε τὴν γῆν ἢ συνετάραξε τὸν Ὕψιστον, πρὸς τὰς θηριώδεις πράξεις στρατοῦ ἀγρίου καὶ μανιώδους, παροξυνομένου καὶ κατασπευδομένου ὑπὸ τοῦ κλήρου θρησκείας φανατικῆς καὶ ἐχθρᾶς καὶ ἐντρυφῶντος εἰς ὅλας τὰς ἀκρατείας αἵματος καὶ σφαγῶν, εἰς ὧν καὶ μόνην τὴν λεπτομερῆ ἔκθεσιν ἡ καρδία συνταράσσεται καὶ κινεῖται εἰς βδελυγμίαν;.... Ὁποίαν ἐντύπωσιν θὰ παρῆγε, κ. πρόεδρε, ἐν ταῖς σελίσι τῆς ἱστορίας τοιαύτη τις ἔκθεσις οἵα ἡ ἑπομένη; «Κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον τοῦ σωτηρίου ἔτους 1824, ἐν ᾧ ἅπασα ἡ χριστιανικὴ Εὐρώπη ἐθεᾶτο μετὰ ψυχρᾶς καὶ ἀσυμπαθοῦς ἀδιαφορίας τὰ ἀνήκουστα δεινὰ καὶ τὴν ἀνέκφραστον κακοδαιμονίαν τῆς χριστιανικῆς Ἑλλάδος, πρότασίς τις ὑπεβλήθη εἰς τὴν Δίαιταν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ὀλίγου δεῖν τὴν μόνην, τὴν τελευταίαν, τὴν μεγίστην θεματοφύλακα φιλευσπλάγχνου ἐλπίδος καὶ ἐλευθερίας, τὴν ἀντιπροσωπεύουσαν γενναῖον ἔθνος περιλαμβάνον ἓν ἑκατομμύριον ἐλευθέρων πολιτῶν ἑτοίμων νὰ προστρέξωσιν εἰς τὰ ὅπλα καθ' ὃν χρόνον ὁ λαὸς τοῦ ἔθνους τούτου αὐτομάτως ἐξέφραζε τὰ βαθύτατά του

αἰσθήματα καὶ ἡ ὅλη ἤπειρος ὁμοχρόνως συγκεκινημένη ἐξηγείρετο καὶ ἐπεκαλεῖτο σιωπηλῶς καὶ ἐν ἀδημονίᾳ τὸν Ὕψιστον καὶ ἐδέετο αὐτοῦ νὰ διαφυλάξῃ καὶ νὰ βοηθήσῃ τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ ἐνισχύσῃ τὰ ὅπλα αὐτῆς ἐν τῷ ἐνδόξῳ αὐτῆς ἀγῶνι· ἐν ᾧ δὲ ναοὶ καὶ κοινοβούλια ὁμοίως ἀντήχουν ἐξ ὁμοθύμου ἐκρήξεως γενναίας καὶ ἱερᾶς συμπαθείας— ἐν τῷ εἰρημένῳ ἔτει τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος, τοῦ σωτῆρος τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡμῶν — πρότασίς τις ὑπεβλήθη εἰς τὴν ἀμερικανικὴν Δίαιταν ὅπως ἀποσταλῇ ἀντιπρόσωπος εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐντεταλμένος νὰ ἐξετάσῃ τὰ κατὰ τὴν κατάστασιν καὶ τὴν θέσιν αὐτῆς μετὰ ποιᾶς τινος ἐκδηλώσεως τῶν ἡμετέρων εὐχῶν καὶ τῶν ἡμετέρων συμπαθειῶν, καὶ ἡ πρότασις αὕτη ἀπερρίφθη!» Ἐπιστρέψατε, ἂν δύνασθε, ἐπιστρέψατε, ἂν τολμᾶτε, πρὸς τοὺς ὑμετέρους ἐκλογεῖς καὶ εἰπέτε εἰς αὐτοὺς ὅτι ὑμεῖς εἰσθε οἱ καταψηφίσαντες τὴν πρότασιν ταύτην. Συναντήσατε, ἂν δύνασθε, τὰς ὠχριώσας ὄψεις ἐκείνων οἵτινες ἔστειλαν ὑμᾶς ἐνταῦθα, καὶ εἰπέτε εἰς αὐτούς, ὅτι ἐδειλιάσατε νὰ ἐκδηλώσητε τὰ ἴδια ὑμῶν αἰσθήματα· ὅτι δὲν δύνασθε μὲν νὰ εἴπητε πῶς, ἀλλ' ὅτι ἄγνωστόν τι δέος, ὅτι ἄφραστός τις φόβος, ὅτι ἀόριστός τις κίνδυνος παρεκώλυσαν ὑμᾶς ἀπὸ τῆς ὑμετέρας προθέσεως· ὅτι τὰ φάσματα γιαταγανίων καὶ διαδημάτων καὶ ἡμισελήνων ἀπήστραψαν ἐνώπιον ὑμῶν καὶ κατέπληξαν ὑμᾶς, καὶ ὅτι κατεπνίξατε ὅλα τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα τὰ ἐπιβαλλόμενα ὑπὸ τῆς θρησκείας, ὑπὸ τῆς ἐλευθερίας, ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ὑπὸ τῆς φιλανθρωπίας. Δὲν δύναμαι, κύριε, κατ' οὐδένα λόγον νὰ πιστεύσω, ὅτι τοιαύτη τις θὰ εἶνε ἡ γνώμη τῆς πλειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης. Ἀλλὰ τὸ κατ' ἐμέ, καὶ ἂν πᾶς φίλος τῆς προκειμένης προτάσεως ἐγκαταλίπῃ αὐτὴν καὶ μείνω μόνος μετὰ τῶν ἐκ Μασσαχουσέτης κυρίων, θὰ δώσω εἰς τὴν πρότασιν ταύτην τὸ ἀσθενὲς κῦρος τῆς ἀμετατρέπτου ἀποδοχῆς μου».

Ὁ δὲ Dwight ὡς ἑξῆς συνηγόρησεν ὑπὲρ τῶν πρὸς τὴν Ἀμερικὴν αἰτήσεων τῆς Ἑλλάδος. «Τίς καρδία δὲν πάλλει, ποῖον στῆθος δὲν κινεῖται ἐπὶ τῇ ἀληθεῖ σκέψει τῆς ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας; Ἔχετε τὰ αἰσθήματα ἀνθρώπου καὶ δὲν εὔχεσθε ὅπως παύσῃ ῥέον τὸ αἷμα τῆς Ἑλλάδος καὶ μὴ ἀκουσθῶσι πλέον οἱ στεναγμοὶ καὶ οἱ γόοι αἰώνων ὅλων; Εἴσθε μαθηταὶ καὶ θὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειαν ὑμῶν ἐπὶ ματαίῳ ἡ γῆ τῶν Μουσῶν; Μὲ ὄμμα φιλοτέχνου ἐνθουσιῶντος θεᾶσθε πολλάκις τοὺς θριάμβους τῆς τέχνης καὶ δὲν θὰ πράξητε τίποτε ὅπως ἐλευθερώσητε ταύτης τὰ ἐκλεκτότατα λείψανα ἀπὸ βαρβαρότητος χειροτέρας τῆς τῶν Βανδάλων; Εἴσθε μητέρες, ἀπολαύουσαι ἐν εὐφροσύνῃ ὅλων τῶν ἡδονῶν τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου· εἴσθε θυγατέρες, πλούσιαι καὶ ἀσφαλεῖς ζῶσαι ἐν τῇ συνειδήσει τῆς ὑμετέρας ἀγνότητος καὶ ὑπὸ τὰς περιθάλψεις τῆς φιλοστοργίας τῶν γονέων καὶ ἐν τούτοις χιλιάδες ὅλαι ἐκ τῶν ἀγνοτάτων καὶ χαριεστάτων τοῦ φύλου θὰ κατακλύζωσι τὰς ἀγορὰς τῆς Σμύρνης καὶ θὰ καταδικάζωνται εἰς δουλείαν ἀπείρως χειροτέραν τοῦ θανάτου; Εἴσθε χριστιανοὶ καὶ συνεισφέρετε προθύμως τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν πρὸς διάδοσιν τοῦ χριστιανισμοῦ παρὰ τοῖς ἐθνικοῖς. Ἀλλ' ὅ,τι παρέχετε ε'ς τὴν Ἑλλάδα εἶνε ἡ διάσωσις ὅλου ἔθνους χριστιανῶν ἀτὸ τοῦ ὀλέθρου, ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν ἀρχαίων ἐκκλησιῶν, ἡ κατάλυσις τοῦ μωαμεθανικοῦ δόλου, ἡ ὕψωσις σημαίας ὑπὲρ τῶν πλανωμένων φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ. Εἴσθε πολῖται Ἀμερικανοί, ὑπερήφανοι ἐπὶ τῇ ἐλευθερίᾳ καὶ τῇ ἀνεξαρτησίᾳ τῆς ὑμετέρας χώρας; Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἑλλὰς ἐπ' ἴσης ἀγωνίζεται ὑπὲρ αὐτῶν τούτων τῶν ἀγαθῶν, ἅτινα ἐκείνη ἐδίδαξε τοὺς πατέρας σας ν' ἀποκτήσωσι διὰ τοῦ αἵματός των. Καὶ ὅταν ἐκείνη ἐπικαλῆται τὴν ὑμετέραν βοήθειαν, ἔχω ἀνάγκην ἐγὼ νὰ παροτρύνω ὑμᾶς ὅπως παράσχητε αὐτήν; Ποῦ εὑρίσκομαι; Ἐν τῇ γῇ τῶν προσκυνητῶν, ἐν γῇ ἀνεξαρτησίας, ἐν γῇ ἐλευθερίας. Ἐδῶ λοιπὸν καταθέτω τὸν ὑπὲρ αὐτῶν ἀγῶνα.»

Αἱ ἐξ Ἀμερικῆς παροτρυντικαὶ αὗται λέξεις παρεκίνησαν τοὺς Ἕλληνας ν' ἀνανεώσωσι τὰς προσπαθείας των, τῷ δὲ 1825 τὰ ἀμοιβαῖα αἰσθήματα ἐξεδηλώθησαν οὕτω τρανῶς ἐν Ἑλλάδι, ὥστε ἡ προσωρινὴ κυβέρνησις προετίθετο ν' ἀποστείλῃ εἰς τὴν Μεσόγειον στόλον μεθ' ἑνὸς τῶν ἡμετέρων ἐξεχόντων πολιτευτῶν, ὅστις ν' ἀναλάβῃ τὸ ἔργον νομοθέτου ἢ δικτάτορος τῇ προκλήσει τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἡ δὲ πρότασις αὕτη ἀπηυθύνθη πρὸς ἡμᾶς ἐπειδή, κατὰ τὰς ἐκφράσεις τῆς ἐπιστολῆς, ἐν ᾗ αὕτη περιείχετο, οἱ Ἕλληνες εἶχον ὑπόπτως πρὸς τοὺς σκοποὺς τῶν Ἄγγλων, καὶ ἐφρικίων πρὸς τὰς δεσποτικὰς ἀξιώσεις τῆς ἱερᾶς συμμαχίας, ἧς τὰ μέλη εἶχον ἐλπίσει, ὅτι ἡ ἐπανάστασις ἔμελλε νὰ καταβληθῇ ὑπὸ τοῦ Ἰβραὴμ πασᾶ καὶ τῶν αἰγυπτιακῶν αὐτοῦ στιφῶν.

(Ἕπεται τὸ τέλος).

Ὅταν ἔχωμεν λύπην τινά, ἣν δὲν θέλομεν νὰ εἴπωμεν, ὁμιλοῦμεν περὶ ἄλλων, ἃς ἐκρύπτομεν ἄλλοτε.

—

Ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι τρεφόμενοι ἐκ τῆς ὀδύνης αὐτῶν τόσον, ὥστε καὶ παχύνονται.

—

Προσπαθεῖτε ν' ἀγαπᾶτε τοὺς ζῶντας, ὡς ἀγαπᾶτε τοὺς νεκρούς.

ΤΟ ΤΑΙΡΙ ΜΟΥ

L' épouse, la compagne à mon coeurdestinée.
Γυναῖκα μου, συντρόφισσα γραμμένη τῆς καρδιᾶς μου.
Sully Prhdhomme.

Καὶ κόσμο καὶ παράδεισο
Νὰ 'δρῶ 'ς τὴν ἀγκαλιά σου !
Ἰούλιος Τυπάλδος.

Ἂς ἤξερα ποῦ βρίσκεται, ποῦ μένει
Ἡ πιὸ καλὴ Νεράϊδα, ποιὰ φωλιά,
Βαθειὰ φωλιά, τὴ χαίρεται κρυμμένη,
Καὶ ποιὸ πουλὶ τῆς κλέβει τὴ λαλιά,
Καὶ ποιὸ ἀγεράκι ἀπ' τὰ μαλλιὰ
Τῆς πέρνει μόσχο κι' ἀνασταίνει·

Ἂς ἤξερα μέσα σὲ ποιὸ παλάτι,
Μὲ ποιὸ νεραϊδογέννητο παιδὶ
— Ἄστρα εἶν' ἡ ὄψι, ὁ κόρφος της, ἡ πλάτη ! —
Φιλιέται καὶ μεθάει καὶ τραγουδεῖ,
Κι' ἀλοίμονο 'ς ὁποιον τὴ 'δῇ
Καὶ 'ς ὁποιον τὴν παραφυλάττει·

Νὰ πάω νὰ τῆς ζητήσω νὰ μοῦ φέρῃ
Τ' ἀγνώριστο κορμὶ ποῦ λαχταρῶ,
Ποῦ ἡ καρδιά μου πάντα τὸ ἐκαρτέρει
Καὶ καρτεράει ἀκόμ' ἀπὸ καιρό,
Τὸ ταῖρί μου τὸ δροσερό,
Τ' ἀχώριστο δικό μου τοῖρι !

Τὰ λόγια μου θὰ βγαίνουν μὲ τρεμοῦλα,
Μὲ δάκρυα θὰ τὴν παρακαλῶ,
Ποῦ κ' ἡ Νεράϊδα, σπλαχνικὴ καρδοῦλα,
Θὰ μοῦ μιλήσῃ εὐθὺς μὲ τὸ καλό :
—Τὸ ταῖρί σου, παιδὶ τρελλό,
Μὴν εἶνε ἡ βασιλοπούλα

Πῶχει παλάτια καὶ βασίλεια, πῶχει
Νὰ δέρνῃ σκλάβαις, νιοὺς νὰ τυραννῇ,
Καὶ μέσα 'ς τῶν ματιῶν της τὴν ἀπόχη
Πιάνοντ' οἱ βασιλιάδες οἱ τρανοί,
Κ' εἶνε, 'ς τὸν κόσμο 'σά' φανῇ,
Πιὸ ἐμμορφη ἀπὸ μένα ;
—Ὄχι !

—Μὴν εἶνε τάχα ἡ βοσκοπούλα πῶχει
Θωριὰ ψημένη ἀπὸ τὴν ἀντηλιά,
Ἀλλὰ 'σὰν κρίνο ἀπὸ τὸ πρωτοβράχι
Δροσᾶτο εἶν' ἡ λευκή της ἀγκαλιά,
Ποῦ κουρασμένη ἀπ' τὴ δουλειὰ
Κοιμᾶται μέσ' 'ς τὴ στάνη ;
— Ὄχι !

—Μὴν εἶνε κ' ἡ ἀφρόντιστη παρθένα
Ποῦ ζῇ μέσα 'ς τὸν κόσμο χαϊδευτά,
Γελάει μὲ ὅλους, κλαίει μὲ τὸν καθένα,
Λάμπει 'ς τὸ δρόμο, 'ς τὸ χορὸ πετᾷ ;

—Κανέν' ἀπὸ τὰ κάλλη αὐτὰ
Δὲν εἶν' ἡ ἀγάπη μου ἐμένα !

Σ τοὺς δρόμους ἡ ἀγάπη μου δὲ λάμπει,
Οὔτε στολίζει τοὺς τρελλοὺς χορούς,
Οὔτε εἶν' ἀνθὸς ποῦ χαίρονται οἱ κάμποι,
Οὔτε διαμάντι μέσ' σὲ θυσαυρούς.
Καὶ 'σὲ καϋμοὺς φαρμακεροὺς
Ρήγας κανεὶς γι' αὐτὴ δὲ θάμπῃ.

Τῆς μοίρας τὸ γραφτὸ τὴν ἔχει κλείσει
Μέσ' 'ς τὸ φτωχὸ τὸ σπίτι της φτωχή,
Ὡσὰν καντύλα μέσα 'ς ἐρμοκλῆσι,
Στολίδι του καὶ λάμψι μοναχή.
Μὰ γύρω 'ς τὴν ἀγνὴ ψυχὴ
Μοσχοβολάει ὅλ' ἡ κτίσι !

Ἡ λύπαις, 'σὰν ὁλόμαυρα κοράκια
Τῆς τρῶνε τὴ λευκὴν ἀφροντισιά,
Μέσα της κλεῖ τοῦ κόσμου τὰ φαρμάκια,
Τοῦ χάρου τὸν καϋμὸ 'ς τὴ φορεσιά.
Ὅμως 'ς τὴν ὄψι ἔχει δροσιὰ
Καὶ γέλοια πάντα 'ς τὰ λακκάκια.

Ἐκείνης ἡ γλυκύτερη ἀκτῖνα,
Ἐκείνης ἡ βαθύτερη εὐωδιὰ
— Θάμπωσε, πούλια καὶ ζηλεῦτε, κρίνα,—
Εἶν' ἡ ἀγάπη πῶχει 'ς τὰ παιδιά.
Γιατ' ἡ δική της ἡ καρδιὰ
Εἶνε παιδάκι 'σὰν ἐκεῖνα.

Κι' ὅλο γι' αὐτὰ ἀπ' τὰ σπλάχνα κι' ἀπ' τὰ χείλη
Ξοδεύει μάνας πόνο καὶ φιλιά,
Ὅσω μιὰ μέρα ὁ γάμος νὰ της στείλῃ
Καρπὸ 'δικό της μέσ' 'ς τὴν ἀγκαλιά.
Ρόδα γεννᾷ ἡ τρανταφυλλιὰ
Πρὶν λάβῃ τὸ φιλί τ' Ἀπρίλι.

Ἐκείνη ἐγεννήθηκ' ἐδῶ πέρα
Γιὰ νὰ εἶνε προκομμένη καὶ καλή,
Καὶ τῆς ταιριάζει νὰ εἶνε περιστέρα,
Χαμόγελο, δροσιά, φεγγοβολή.
Μὰ τῆς ταιριάζει πιὸ πολύ,
Ὦ ! πιὸ πολύ, νὰ εἶνε μητέρα !

Ψηλὴ καὶ λυγερὴ 'σὰν κυπαρίσσι,
Μαυρομαροῦσ', ἀχνόπλαστη, ξανθή,
Ἀπ' τῶν ἀνθρώπων μακρυὰ τὴν κρίσι,
Σὰν νυχτολούλουδο 'ς τὸν ἴσκιο ἀνθεῖ.
Ὅμως μιὰν ὥρα θὲ νὰ θῇ
Σὰν ἀστραπὴ νὰ λαμπρίσῃ

Τὴν ὥρα ποῦ ἀσπροστόλιστη θὰ μπαίνῃ
Σ' τὴν ἐκκλησιὰ τὴν ὁλοφωτεινὴ
Μ' ἀνθοὺς πορτοκαλλιᾶς στεφανωμένη,
Τὴν ὥρα ποῦ νυφοῦλα θὰ γενῇ.
Φῶς κ' εὐωδιὰ ὑστερινὴ
Τῆς παρθενιᾶς ὁποῦ πεθαίνει !

Ἂς ἤξερα ποῦ βρίσκεται ποῦ μένει
Ἡ πιὸ καλὴ Νεράϊδα, ποιὰ φωλιά,
Βαθειὰ φωλιά, τὴ χαίρεται κρυμμένη,
Καὶ ποιὸ πουλὶ τῆς κλέβει τὴ λαλιὰ
Καὶ ποιὸ ἀγεράκι ἀπ' τὰ μαλλιὰ
Τῆς παίρνει μόσχο κι' ἀνασταίνει . .

1886.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ.

Ο ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ

Μυθιστορία Ἰουλίου Κλαρετῆ.—Μετάφρασις Χ. Α.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ἔμελλεν ἤδη ἀκριβῶς νὰ λαλήσῃ πρὸς τὴν Γιλβέρτην περὶ τούτου, ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν εἰς θεράπων κομίζων πρὸς τὴν δεσποινίδα Βερδιὲ ἐπιστόλιον γεγραμμένον διὰ μολυβδίδος.

— Δι' ἐμέ ; εἶπεν ἡ νεάνις. Μήπως εἶνε τοῦ θείου μου ;

Καὶ ἡ φαντασία της διεῖδεν ἀμέσως κίνδυνον, ῥῆξιν συμβᾶσαν εἰς τὴν ἐκλογικὴν ὁμήγυριν, ἀναστάτωσίν τινα.

— Ὄχι δεσποινίς, εἶπεν ὁ θεράπων· τὸ ἔφερεν ἀπὸ τὸ Ἀβὼν ὁ ἀμαξηλάτης τοῦ κυρίου κόμητος δὲ Μομβρέν.

Ἀπὸ τὸ Ἀβών ! Ἡ Ἐρρικέτα προσέβλεψε τὴν Γιλβέρτην, ἥτις κατέστη ὠχροτάτη. Ἡ κυρία Ἐρβλαὶ εἶχεν ἀναγνώσει ὅπως ὁ Γκενὼ καὶ ὁ Καπποὰ τὰ ἄρθρα τοῦ *Ἐγχέλυος τοῦ Μελέν*, ἐν οἷς ὁ Ρεβὶλ ὑπεδήλου ὅτι «ὁ κ. δὲ Μομβρὲν καὶ ἡ δεσποινὶς Βερδιὲ πρέπει νὰ ἔτρεφον εἰδικὴν στοργὴν πρὸς τὸν Μοναδέλσκην, διότι τοὺς ἔβλεπον συχνότατα πρὸς τὸ μέρος τοῦ μικροῦ ναοῦ, ἔνθα εἶχεν ἐνταφιασθῆ τὸ θῦμα τῆς βασιλίσσης Χριστίνης τῆς Σουηδίας.» Ἀλλ' ἡ πολιτικομανὴς γυνὴ δὲν ἀπέδωκε πλείονα τοῦ δέοντος σημασίαν εἰς τοὺς ὑπαινιγμοὺς τῆς ἐφημερίδος. Εἶχεν εἴπει πρὸ μικροῦ τὴν περὶ τούτου γνώμην της : «Αὐτὰ ἔχει ἡ πολιτική !»

Ἐν τούτοις ἐξεπλάγη ἐκ τῆς ταραχῆς τῆς Γιλβέρτης.

Ἀπὸ τὸ Ἀβών ! Ὁ κ. δὲ Μομβρὲν ἔπεμπεν ἀπὸ τὸ Ἀβὼν ἐπιστόλιον γεγραμμένον διὰ μολυβδίδος πρὸς τὴν νεάνιδα !

— Τί συμβαίνει λοιπόν ; ἠρώτησεν ἡ Ἐρρικέττα.

Ἡ Γιλβέρτη πελιδνή, ἀφοῦ ἀνέγνωσε τὸ ἐπιστόλιον, ἔτεινεν αὐτὸ πρὸς τὴν κυρίαν Ἐρβλαὶ λέγουσα :

— Ἰδοὺ κυρία !

Ἐν τάχει, διὰ γραφῆς ἐσπευσμένης, ἀγνώριστου, ἐπὶ τῆς ἄκρας τινὸς τραπέζης ἴσως ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Δερβαὶ ὁ Ροβέρτος εἶχε γράψει τὰς ἑξῆς ἀπηλπισμένας γραμμάς.

«Ἡ Κυπριανὴ κινδυνεύει, διατρέχει τὸν ἔσχατον κίνδυνον! Καὶ ἡ ταλαίπωρος μικρὰ σᾶς ζητεῖ, σᾶς ἀπαιτεῖ. Σᾶς ἀγαπᾷ, διότι τὴν περιεποιήθητε τόσον καλῶς· δὲν ἔχει μητέρα καὶ εὗρεν εἰς σᾶς τοιαύτην. Ἔλθετε, σᾶς ἱκετεύω ἔλθετε ! Σᾶς προσκαλεῖ ἀδιακόπως· συγχωρήσατέ με ! Ὁ ταγματάρχης θὰ ἔχῃ τὴν καλωσύνην νὰ σᾶς συνοδεύσῃ. Ἡ ἅμαξα ἀναμένη. ὑπεσχέθην ὅτι θὰ ἔλθετε εἰς τὴν ἐπιθάνατον κόρην μου. Εἶμαι παράφρων ἐκ τῆς λύπης.

Ὁ εὐσεβάστως ἀφωσιωμένος ὑμῖν
«Ροβέρτος δὲ Μομβρέν.»

Ἡ Ἐρρικέττα προσέβλεψε τὴν Γιλβέρτην. Ἡ νεάνις ἀνεζήτει ἤδη ἀκουσίως τὸν πῖλόν της καὶ ἐν περιώμιον ὅπως ἐξέλθῃ.

— Ἀλλ' ὁ θεῖός σας δὲν εἶνε ἐδῶ...

— Δὲν πειράζει, εἶπεν ἡ Γιλβέρτη, θὰ ὑπάγω μόνη !..

Ἀπήντησε ταῦτα ὑπερηφάνως, μὲ τόνον ὅστις εὐηρέστησε τὴν κυρίαν Ἐρβλαί.

— Ἀλλ' οἱ ἀνόητοι ἐκεῖνοι, οἵτινες τολμοῦν νὰ ὁμιλῶσι περὶ ὑμῶν....

— Ὦ ! αὐτούς, εἶπεν ἡ ἀνεψιὰ τοῦ ταγματάρχου, τοὺς περιφρονῶ. Δὲν ὑπάρχουσι δι' ἐμέ. Ἐνδιαφέρομαι μόνον δι' ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἀγαπῶ.

—Καὶ ἔχετε δίκαιον, ἀπήντησεν ἡ κυρία Ἐρβλαί· ἐπειδὴ ὅμως καὶ ἐγὼ εἶμαι ἐξ ἐκείνων τοὺς ὁποίους ἀγαπᾶτε, δὲν θὰ μοῦ ἀρνηθῆτε νὰ σᾶς συνοδεύσω.

Καὶ ἀφοῦ ἔμεινε πρὸς στιγμὴν σκεπτικὴ προσέθηκεν...

— Εἶμαι ἴσως ἀδιάκριτος... ὁ κ. δὲ Μομβρεν ..

— Τί λέγετε, κυρία !.. ὁ κ. δὲ Μομβρὲν δὲν ἔχει πολλὰ πρόσωπα ἀφωσιωμένα περὶ αὐτὸν καὶ ἂν εὕρῃ ἓν ἐπὶ πλέον, πολὺ θὰ χαρῇ, μὴ ἀμφιβάλλετε !

Ἡ Ἐρρικέττα ἤθελε νὰ διατάξῃ ὅπως ἑτοιμάσωσι τὸ ὄχημά της. Ἀλλ' ὁ καιρὸς ἐπέγεν· τὸ ὄχημα τοῦ Ροβέρτου ἀνέμενεν. Προτιμότερον ἦτο ν' ἀπέλθωσι δι' αὐτοῦ ἀμέσως, τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ ὁ ἡνίοχος ἀνυπομονεῖ, διότι, ὡς ἔλεγεν, ἔπρεπε νὰ παραλάβῃ ἐπιστρέφων φάρμακά τινα καὶ σιναπισμοὺς ἀπὸ ἓν φαρμακεῖον τοῦ Φονταινεβλώ.

Ἡ κυρία Ἐρβλαὶ παρετήρησε τὸ ἐκκρεμές.

— Εἶνε ὀκτὼ παρὰ δέκα, εἶπεν. Ὅταν ἐπιστρέψῃ ὁ ταγματάρχης, νὰ τοῦ εἴπητε ὅτι ἐξῆλθον μετὰ τῆς δεσποινίδος Γιλβέρτης. Ἀλλ' ἴσως ἐπιστρέψωμεν πρὸ αὐτοῦ.

Καθ' ὁδὸν ἡ Ἐρρικέττα ἠθέλησε ν' ἀκούσῃ καὶ ἐκ δευτέρου παρὰ τῆς Γυλβέρτης τὴν ἱστορίαν τῆς Κυπριανῆς, τῆς ἀτυχοῦς ἐπιθανάτου μικρᾶς. Ἠγάπα τὰς μυθιστορικὰς ἱστορίας ἡ κυρία Ἐρβλαὶ καὶ αὕτη τὴν ἐνδιέφερε, μολονότι ἦτο θλιβερά. Δι' αὐτὸ λοιπὸν ὁ κ. δὲ Μομβρὲν μὲ ὅλα του τὰ θέλγητρα καὶ τὴν χάριν, ἐτήρει ἦθός τι μελαγχολίας ἐμποιοῦν ἔκπληξιν. Εἶχε τὸ ἦθος βυρώνειον· ἐνίοτε ὁ κ. δὲ Μομβρέν, ἂν καὶ τὸ τοιοῦτο δὲν ἦτο πλέον τοῦ συρμοῦ. Ἡ κυρία Ἐρβλαὶ δὲν ἐξεπλήσσετο πλέον. Καὶ ἐνῷ ἡ ἅμαξα ἔβαινε πρὸς τὸ Φονταινεβλώ, ἡ Μεγάλη Ἐκλεκτόρισσα πάντοτε ὑπὸ τὸ κράτος

τῶν ἐνθέρμων πολιτικῶν καὶ γαμηλίων ἀσχολιῶν της ἐπανελάμβανε καθ' ἑαυτὴν σείουσα τὴν κεφαλὴν καὶ προσβλέπουσα τὴν Γιλβέρτην ὅτι ἦτο κρῖμα, μέγα κρῖμα νὰ προϋπάρχῃ τὸ συνοικέσιον ἐκεῖνο τοῦ νεκροῦ κόμητος .... Θὰ ἦτο τόσον εὐτυχὴς ἂν ἐνυμφεύετο τὴν δεσποινίδα Βερδιέ!.. Ὤ, ἀναμφιβόλως.

Αἱ σάλπιγγες τοῦ ἱππικοῦ ἐσήμαινον φαιδρῶς τὴν ἀποχώρησιν εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ Φονταινεβλώ, ὅτε τὸ ὄχημα ἐσταμάτησε πρὸ τοῦ ἐν τῇ Μεγάλῃ ὁδῷ φαρμακείου. Ὁ ἡνίοχος κατελθὼν ἔλαβε τὸ προπαρασκευασμένον δέμα τῶν φαρμάκων καὶ ἀνῆλθε πάλιν εἰς τὴν ἕδραν του. Ἡ Γιλβέρτη ἐφλέγετο ὑπὸ ἀνυπομονησίας ἀναλογιζομένη ὅτι ἡ μικρὰ Κυπριανὴ ἔπασχε καὶ ὅτι ἴσως θὰ ἔφθανεν ἀργά. Ἠσθάνετο πρὸς τὸ παιδίον ἐκεῖνο παράφορον στοργὴν μητρικήν, ὡς νὰ ἐξωτερικεύετο ὁ ἔρως αὐτῆς πρὸς τὸν Ροβέρτον διὰ τῆς ἀγάπης, τῶν περιποιήσεων, τῶν ἀσπασμῶν αὐτῆς πρὸς τὴν μικρὰν ἀσθενῆ. Ἡ Κυπριανὴ κατεῖχεν ἤδη σημαντικὴν θέσιν ἐν τῇ ζωῇ, ἐν τῷ λογισμῷ τῆς νεάνιδος. Θὰ ἔδιδε μετὰ χαρᾶς μέρος τῆς ζωῆς της ὅπως σώσῃ τὸ ἀτυχὲς ἐκεῖνο ὄν, ὅπερ ὁ Ροβέρτος ἐλάτρευε μετὰ πάθους ἐξάλλου.

Ἐνόμιζεν ὅτι ὁ ἡνίοχος δὲν ἔβαινε ταχέως, δὲν ἔβαινεν ὅσον αὐτὴ ἐπόθει. Καὶ ἐν τούτοις αἱ ὕελοι τῶν θυρίδων τοῦ ὀχήματος ἔτρεμον ἐκ τοῦ τάχους, ὅτε διήρχετο τὰς λιθοστρώτους ὁδοὺς τοῦ Φονταινεβλώ. Τὸ Ἀβὼν δὲν ἀπεῖχε μακράν. Διὰ τῆς ἀνοικτῆς θυρίδος ἡ Γιλβέρτη ἔβλεπεν ἤδη ἀορίστως ἐκεῖ κάτω τὸ κωδωνοστάσιον τοῦ μικροῦ ναοῦ. Χωρικοὶ καθήμενοι χάριν τοῦ δροσεροῦ ἀέρος πρὸ τῶν θυρῶν τῆς οἰκίας των παρετήρουν μετὰ περιεργείας τὴν διερχομένην ἅμαξαν.

Ὁ ἡνίοχος ἐσταμάτησε πρὸ τῆς οἰκίας τῶν Δεβραί. Τὰ φῶτα ἦσαν ὁλοσχερῶς σχεδὸν ἐσβεσμένα ἤδη εἰς τὸ χωρίον, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο βεβυθισμένον εἰς ὕπνον, μόνον δὲ τοῦ οἰκίσκου τὰ παράθυρα ἤστραπτον πεφωτισμένα ὄπισθεν τῶν θάμνων τοῦ κηπαρίου, σκιαὶ δ' ἐφαίνοντο μετὰ σπουδῆς διερχόμεναι ὄπισθεν τῶν λευκῶν παραπετασμάτων.

Ἡ οἰκία αὕτη ἡ γρηγοροῦσα ἐν τῇ νυκτὶ ὑπὸ τὸν ἀστεροφεγγῆ οὐρανὸν ἐφαίνετο ἀπαίσιος εἰς τὴν Γιλβέρτην,

Δὲν ἐτόλμα νὰ εἰσέλθῃ.

— Ἐμπρός! εἶπεν ἡ κυρία Ἐρβλαί.

Διῆλθον ἀμφότεραι τὸ κηπάριον.

Ἡ Ἐρρικέττα ἔλαβε τὸ δέμα τῶν φαρμάκων ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἡνιόχου. Ἡ Γιλβέρτη προχωρήσασα ἀνῆλθε τὰς πρὸ τῆς θύρας ὀλίγας βαθμίδας καὶ ἤνοιξεν αὐτήν:

— Σεῖς εἶσθε, δεσποινίς; εἶπε τότε ἡ κυρὰ Δεβραὶ ἰδοῦσα αὐτὴν εἰς τὸν διάδρομον. Τέλος πάντων! ἄ, τόσον τὸ καλλίτερον.

— Πῶς πηγαίνει; ἠρώτησεν ἡ Γιλβέρτη ἐναγωνίως.

Ἡ γραῖα δὲν ἀπήντησεν. Εἰσῆλθε δεξιᾷ εἰς θάλαμόν τινα πεφωτισμένον, εἰς οὗ τὸ βάθος ἡ κυρία Ἐρβλαὶ διέκρινε μικρὰν λευκὴν κλίνην, ἐφ' ἧς κατέκειτο πελιδνόν, φρικωδῶς ἰσχνὸν ἕν κοράσιον, ἡ Κυπριανή, τὴν ὁποίαν ἐξέλαβεν ὡς νεκράν.

Ὁ κ. δὲ Μομβρὲν μὲ τὴν κεφαλὴν ἀσκεπῆ, ὠχρότατος ἐκάθητο παρὰ τὴν κλίνην καὶ παρετήρει τὴν μικρὰν μὲ τὸ ἀπλανὲς καὶ ἐπίμονον βλέμμα τῶν ἀνθρώπων τῶν μὴ θελόντων οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ν' ἀπομακρυνθῶσιν ἀπὸ τὸ πτῶμα προσφιλοῦς ὄντος. Δύο ἄνδρες, ὁ γέρων Δεβραὶ καὶ ὁ υἱός του, ἵσταντο ὄρθιοι παρὰ τὴν ἑστίαν. Λυχνία τεθειμένη ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐφώτιζεν ἐκ τῶν κάτωθεν τὴν περίλυπον καὶ ἀνήσυχον μορφήν των.

Ἀκούσας τὸν θόρυβον τῶν βημάτων τῆς κυρᾶς-Δεβραὶ ὁ Ροβέρτος ἠγέρθη, ἀνεγνώρισε τὴν Γιλβέρτην, ἰδὼν δὲ καὶ τὴν κυρίαν Ἐρβλαὶ τὴν ἐχαιρέτισεν ὀπωσοῦν ἔκπληκτος.

— Δὲν ἠδυνάμην ν' ἀφήσω τὴν δεσποινίδα Βερδιὲ νὰ ἔλθῃ μόνη, εἶπεν ἡ Ἐρρικέττα, καὶ ἂν δύναμαι νὰ φανῶ κ' ἐγὼ χρήσιμος...

Ἡ Γιλβέρτη εἶχε κύψει ἤδη ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς Κυπριανῆς. Τὸ κοράσιον ἐφαίνετο λιπόθυμον· εἶχε τὸ στόμα ἀνοικτὸν χωρὶς ν' ἀναπνέῃ καὶ μόλις ἦτο αἰσθητὸς ὁ σφιγμὸς τῆς μικρᾶς χειρός του.

— Ἕνα σινάπισμόν! εἶπεν ἡ νεάνις.

Ἡ Ἐρρικέττα ἀφαιρέσασα τὰ χειρόκτιά της, εἶχεν ἤδη λύσει τὸ δέμα καὶ μετὰ σπουδῆς λαβοῦσα τὸν συναπισμὸν ἔβρεξεν αὐτὸν δι' ὕδατος· εἶτα ἐπλησίασεν εἰς τὴν κλίνην καὶ αἱ δύο γυναῖκες ὑπανεγείρουσαι τὰ σκεπάσματα τῆς ἀσθενοῦς, ἐλάμβανον ἠρέμα τὰ μικρὰ ἰσχνὰ μέλη της, μέλη σκελετοῦ, ἐφ' ὧν ἐφαίνετο κεκολλημένον τὸ κιτρινίζον δέρμα—τὰ ὑπεστήριζον καὶ μετὰ τῆς προσοχῆς ἐπιτηδείων νοσοκόμων ἐπέθετον τὸν σιναπισμὸν ἐπὶ τῶν ἄλλοτε σαρκωδῶν κνημῶν τοῦ παιδίου, ἦτο δὲ φρικτὴ ἡ θέα τοῦ τεταλαιπωρημένου ἐκείνου σώματος, λιποσάρκου ἐκ τοῦ πυρετοῦ, μὲ τὰ γόνατα προέχοντα ἀνὰ μέσον τοῦ δέρματος καὶ τὴν ξανθὴν κεφαλὴν ἐξυρισμένην, ἥτις ἐταλαντεύετο ὡς νεκρὰ ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου...

Ὁ ἰατρὸς δὲν εἶχε πλέον ἐλπίδα καὶ ὁ Ροβέρτος ἀνέμενεν ἀπὸ ὡρῶν ἤδη τὴν Γιλβέρτην μὲ τὴν δεισιδαιμονίαν τῶν ἀτυχῶν, οἵτινες μὴ θέλοντες νὰ εἶνε μόνοι νὰ πάσχωσιν, αἰσθάνονται τὴν ἐπιθυμίαν νὰ θρηνήσωσιν ὁμοῦ μέ τινα ἄλλον. Ἦτο καταδεδικασμένη ἡ ἀτυχὴς Κυπριανή. Καὶ ὅμως μέχρι τῆς ὑστάτης πνοῆς, μέχρι τῆς ὥρας καθ' ἣν θὰ τὴν παρελάμβανον ἢ θὰ

τὴν ἔθετον ἐντὸς τοῦ φερέτρου ὁ Ροβέρτος ἐνόει νὰ τὴν προασπίσῃ, ἀγωνιζόμενος κατὰ τοῦ τύφου, τοῦ δημίου ἐκείνου, τοῦ ἅρπαγος τῶν παίδων.

Ἐπεκράτει ἐν τῷ θαλάμῳ τοῦ οἰκίσκου τῶν Δεβραὶ περὶ τὴν κλίνην τῆς ἀσθενοῦς ἡ θλιβερὰ σιγὴ τῶν στιγμῶν τῆς ἀγωνίας, καθ' ἃς ἡ ζωὴ φαίνεται ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς τύχης. Αἱ δύο γυναῖκες ἀνέμενον, μετὰ προσοχῆς βλέπουσαι τὸ ἀναιμικὸν κοράσιον, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ συναπισμάτος, ὅπερ ὁ ἰατρὸς εἶχε διατάξει νὰ εἶνε δριμύ, οἷα ἐπιθέτουσιν εἰς τὰς ἀπηλπισμένας περιστάσεις. Ὁ Ροβέρτος ἠσθάνετο αἴσθησίν τινα καύματος εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ σάρκας ἀναλογιζόμενος ὅτι εἶχον βασανισθῆ ἐπὶ τοσοῦτον αἱ ταλαίπωροι κνῆμαι τῆς μικρᾶς Κυπριανῆς καὶ ὅτι ἠδύνατο ἀκόμη νὰ αἰσθάνηται τὴν ὀδύνην.

— Ἂν τυχὸν αἰσθάνεται! ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ πατήρ.

Εἶτα ἠσθάνθη αἴφνης βαθεῖαν συγκίνησιν, σχεδὸν ἀλγεινήν. Ἡ Κυπριανὴ βραδέως ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ὁ Ροβέρτος ὀλίγον ἔλειψε ν' ἀφήσῃ κραυγὴν χαρᾶς.

Χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν ἡ Ἐρρικέττα ἔθηκε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τὰ χείλη· ἡ δὲ Γιλβέρτη κεκυφυῖα ἄνωθεν τοῦ παιδίου ἐπεσκίαζεν αὐτό, τὸ ἐπέψαυε καὶ ἐφαίνετο ὡς νὰ ἤθελε νὰ ἐμφυσήσῃ εἰς τὸ ἄπνουν στῆθος τῆς Κυπριανῆς τὴν ἰδίαν αὐτῆς ζωήν. Τὸ κοράσιον ἠρέμα ἀνήγειρε τὸ ἀκίνητον τέως στῆθός του· τὸ ἀντισπαστικὸν φάρμακον μετέδιδεν εἰς τὸ σῶμά του σπινθῆρα ζωῆς. Τὸ παιδίον, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς μεγάλους καὶ διεσταλμένους ὡσεὶ πεπληρωμένους ὑπὸ φωτὸς μυστηριώδους ὀπτασίας ἐμειδίασεν· ἀόριστον μειδίαμα, ἐκτάκτως γλυκὺ διεγράφη ἐπὶ τῶν συνεσταλμένων χειλέων του καὶ εἶπε μετὰ φωνῆς ἀδυνάτου, ὡς ἦχου θνήσκοντος κιθάρας:

— Ὤ! .. εἶμαι καλλίτερα!

Ὁ Ροβέρτος διὰ νὰ καταπνίξῃ τοὺς λυγμούς του, ἔχωσεν εἰς τὸ στόμα του τὸ μανδήλιόν του, ὅπερ διέσχιζε μὲ τοὺς ὀδόντας του. Ἐνόμιζεν ὅτι τὸ παιδίον ἀπήντα εἰς μυστηριώδη πρόσκλησιν καὶ ἔμελλε νὰ ἐκπνεύσῃ.

Τὸ βλέμμα τῆς μικρᾶς ἀσθενοῦς συνήντησε τότε τὴν μορφὴν τῆς Γιλβέρτης. Τὸ μειδίαμα τῆς Κυπριανῆς ἐγένετο ἐκφραστικώτερον. Τὸ παιδίον ἐποίησε κίνημά τι, ἐπανέπεσεν ἐπὶ τῆς κλίνης, ἔπειτα εἶπε:

— Μαμμά!

Ὁ Ροβέρτος ἐρρικίαν· ἡ Γιλβέρτη ἠσθάνθη τὸ σῶμα της καθιστάμενον παγερόν. Τὸ ἀόριστον καὶ ἀνήσυχον βλέμμα τοῦ κορασίου ἐφαίνετο νῦν ἐξετάζον, ἐρευνῶν. Μετά τινας στιγμὰς ἠρώτησε μὲ φωνὴν ἀσθενῆ:

— Ὁ μπαμπᾶς;

Καὶ κατόπιν ἔτι μᾶλλον εὐδιακρίτως:

— Ποῦ εἶνε ὁ μπαμπᾶς;

Ὁ Ροβέρτος ἐπλησίασε ἀπομάσσων τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ προσπαθῶν νὰ μειδιάσῃ.

— Ἄ! εἶπεν ἡ Κυπριανή.

Ἤγειρε τὴν μικράν, λεπτὴν καὶ ὀστεώδη χεῖρά της καὶ εἶπε:

— Δός μου τὸ χέρι σου.

Καὶ ἀφοῦ τὴν ἔλαβεν, ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου πρὸς τὸ μέρος τῆς Γιλβέρτης.

— Καὶ τὸ δικό σου, μαμμά! προσέθηκεν.

Τὸ βλέμμα ὅπερ ὁ κ. δὲ Μομβρὲν ἔρριψεν ἐπὶ τῆς ἀνεψιᾶς τοῦ ταγματάρχου ἦτο ἀλγεινὸν ὡς βλέμμα καταδίκου πρὸς τὸν γραμματέα τὸν ἀναγινώσκοντα τὴν εἰς θάνατον καταδίκην του. Ἡ Γιλβέρτη ὠχροτάτη, ἄκαμπτος παρὰ τὴν σφοδρὰν συγκίνησίν της, προσέβλεψε τὸν Ροβέρτον.

— Οἱ ἀτυχεῖς! εἶπε καθ' ἑαυτὴν ἡ Ἐρρικέττα.

— Μαμμά, τὸ χέρι σου μαμμά! ἐπανέλαβεν ἡ Κυπριανὴ μὲ τὴν ἰσχυρογνωμοσύνην τῶν ἀσθενῶν.

Τότε ἡ Γιλβέρτη ὑπήκουσεν.

Ἄφησε τὴν χεῖρά της ψυχρὰν ὡσεὶ νεκρᾶς νὰ καταπέσῃ εἰς τὴν χεῖρα τοῦ παιδίου καὶ ἠσθάνθη τὴν ἐντύπωσιν τῆς ἐπαφῆς σιδήρου πεπυρακτωμένου, ἅμα ἡ χεὶρ της ἐπέψαυσε τὴν χεῖρα τοῦ Ροβέρτου. Κρατοῦν ἀμφοτέρων τότε τὰς χεῖρας μετὰ παραδόξου ρώμης, μετὰ νευρικοῦ σπασμοῦ τὸ παιδίον, ἔλεγε διὰ τῆς φωνῆς, ἥτις βαθμηδὸν ἀπέκτα δύναμιν καὶ καθίστατο ὀξεῖα καὶ ἐπιτακτική:

— Τώρα δὲν θὰ μὲ ἀφήσετε πλέον μόνην... ἔχω μίαν μητέρα ... μοῦ τὸ εἶπεν ὁ μπάρμπα Ρυώ... καὶ δὲν τὴν βλέπω καθόλου. Θὰ μείνῃς, δὲν εἶνε ἀλήθεια; θὰ μείνῃς. Μαζύ μου, μαζύ μου!

Ὁ Ροβέρτος ἀπεπνίγετο ἐκ τῆς συγκινήσεως. Ἡ Γιλβέρτη ἔμενεν ἀπαθής, ὡς μοναχὴ ἀφωσιώσασα τὴν ζωήν της εἰς μίαν πίστιν.

Ὁ γέρων Δεβραὶ ἐξῆλθε μὴ ἀντέχων καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὸ ἄνω πάτωμα διὰ νὰ κλαύσῃ ἐλευθέρως. Ἡ γηραιά του σύζυγος τὸν παρηκολούθησε, φοβουμένη μήπως ὁ σύζυγός της πάθῃ τι ἀπευκταῖον.

Ἡ Ἐρρικέττα κατεχομένη ὑπὸ νευρικῆς ταραχῆς καὶ σφοδρᾶς συγκινήσεως, ἐπλησίασεν εἰς τὸ παράθυρον, ἀνήγειρε τὸ παραπέτασμα καὶ ἐκύτταξε πρὸς τὰ ἔξω, ὡς νὰ ἤθελε ν' ἀπομάξῃ τοὺς ὀφθαλμούς της, οὓς ἠσθάνετο πληρουμένους δακρύων. Πλησιάσασα τὸ πρόσωπόν της εἰς τὰς ὑάλους, ἠσθάνθη ἀλλόκοτον ἐντύπωσιν καὶ ἔμεινεν ὡς ἐμβρόντητος. Εἰς τὴν ἀντίθετον ἐπιφάνειαν τοῦ ὑαλοπίνακος, ὡς ν' ἀντικατωπ-

τρίζετο ἡ ἰδία αὐτῆς μορφὴ εἶδε κεφαλὴν γυναικός, ἥτις ὡς φάσμα ἐβύθιζεν ἐκεῖθεν ἄπληστον τὸ βλέμμα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς οἰκίας. Ὀλίγον ἔλειψεν ἡ κυρία Ἐρβλαὶ νὰ ὀπισθοχωρήσῃ ἔντρομος. Κατέπνιξεν ἐλαφρὰν κραυγὴν καὶ διαλογισθεῖσα μήπως ὠνειρεύθη, ἐπλησίασεν ἐκ νέου διὰ μιᾶς τὸ πρόσωπόν της εἰς τὴν ὕαλον. Ἡ ὠχρὰ μορφὴ εὑρίσκετο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν. Ἐν τῇ λάμψει τῆς νυκτὸς ἐκείνης τοῦ Ἰουλίου ἡ ὀπτασία διεκρίνετο καθαρώτατα ἐντὸς τοῦ κήπου, περιβαλλομένην αἴγλην λευκωπήν.

Ἀμέσως ἡ κυρία Ἐρβλαὶ ἐνόησεν ὁποία της ἠδύνατο νὰ εἶνε ἡ γυνὴ ἐκείνη. Ἦτο ἡ μήτηρ βεβαίως. Ἡ μήτηρ, ἥτις κατεσκόπευε, περιεπόλει πέριξ τοῦ ἐν Ἀβῶν οἰκίσκου, ἥτις παρεμόνυε τὴν Γιλβέρτην καὶ ὑπηγόρευεν ἴσως εἰς τὴν συντηρουμένην παρὰ τοῦ Γκαροὺς αἰσχρὰν ἐρημερίδα τὰς συκοφαντίας, αἵτινες εἶχον ἐξεγείρει τὴν ἀγανάκτησιν τῆς Ἐρρικέττας.

Ἡ μήτηρ! Ἄ! ἦτο λοιπὸν ἡ μήτηρ!

Ἀναντιρρήτως ἡ γυνὴ ἐκείνη ἡ ἐρευνῶσα διὰ τοῦ βλέμματος τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ μικροῦ θαλάμου ὀδυνηρὰν θὰ ἐδοκίμασεν αἴσθησιν ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ Ροβέρτου ὀρθίου παρὰ τὴν Γιλβέρτην ἔχοντος τὴν χεῖρα συνηνωμένην μὲ τὴν τῆς νεάνιδος διὰ τοῦ δεσμοῦ τῶν πυρεσσόντων δακτύλων τοῦ κορασίου.

Μία ἰδέα εὐθὺς ἐπῆλθεν εἰς τὸ πνεῦμα τῆς κυρίας Ἐρβλαί, ἡ σαφὴς ἀντίληψις τοῦ κινδύνου. Ἡ χεὶρ τῆς ἀγνώστου προσεκολλᾶτο ἐπὶ τῆς ὑάλου, ὡς νὰ ἤθελε νὰ τὴν συντρίψῃ. Ἐνόει ὅλην τὴν ἀλγεινὴν ὀργὴν τῆς κατασκοπευούσης γυναικός. Καὶ ἂν αὕτη ἤθελεν εἰσέλθει ;. . Ἂν ἤθελεν ἐμφανισθῇ αἴφνης ἀπειλητική ;

Τὸ κοράσιον παραληρῶν ἐκ τοῦ πυρετοῦ ἐξηκολούθει νὰ ἐπαναλαμβάνῃ πρὸς τὰ δύο ἐκεῖνα ὄντα, τ' ἀποκεχωρισμένα παρὰ τραγικῆς ἀκαταβλήτου δυσχερείας, λόγους ἀσυναρτήτους, σπαρακτικοὺς διὰ τὸν Ροβέρτον, σκληροὺς διὰ τὴν Γιλβέρτην.

— Εἶνε ἀληθὲς λοιπὸν ὅτι δὲν ἀγαπᾶσθε !.. Εἰπέτε μου. Ὁ μπαμπᾶς καὶ ἡ μαμμά... πρέπει νὰ ἀγαπῶνται ! . . Θέλω ν' ἀγαπᾶσθε.. .ναί! τὸ θέλω !

Ἡ Ἐρρικέττα ἐξῆλθεν αἴφνης ἀθορύβως καὶ ἐβάδισεν ἐντὸς τοῦ κήπου πρὸς τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἥτις ἐξηκολούθει νὰ μένῃ ὀρθία ψαύουσα διὰ τοῦ προσώπου τὴν ὕαλον τοῦ παραθύρου τύπτουσα δὲ αὐτὴν ἐλαφρῶς ἐπὶ τοῦ ὤμου, τῇ ἀπηύθυνε ἐν τάχει τὴν ἑξῆς ἐρώτησιν.

— Τί ζητεῖτε, κυρία ;

Ἡ γυνὴ ἐστράφη, μὴ γνωρίζουσα τὴν φωνὴν τῆς κυρίας Ἐρβλαί.

— Τί ζητῶ ; εἶπεν.

— Ναί· τί κάμνετε ἐδῶ ;

— Ἦλθα νὰ ζητήσω τὸ τέκνον μου!

— Ἄ, εἶπεν ἡ Ἐρρικέττα, κόρη σας εἶνε ἡ μικρά, ἥτις εἶνε μέσα ;

— Ναί, κόρη μου.

— Πολὺ καλά, λοιπὸν μάθετε, κυρία, ὅτι ἡ κόρη σας ἀποθνήσκει. Ἀφήσατε νὰ τὴν περιποιηθοῦν ἐκεῖνοι, οἵτινες τὴν ἀγαποῦν.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ

Ἡ εὐτυχία εἶνε ὡς ἡ ἠχώ : ἀπαντᾷ εἰς τὴν φωνήν μας, ἀλλὰ δὲν ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς.

—

Εἶδος ἀδελφότητος συνδέει εὐθὺς ἐκ πρώτης ὄψεως ἐκείνους οὓς ἔπληξεν ἡ δυστυχία. Ἂν ἐπενθηφορήσατε ἐπὶ μακρὸν χρόνον, σᾶς προσελκύει πᾶσα μελανὴ ἐσθὴς ἣν συναντᾶτε.

—

Ἡ δυστυχία ὁμοιάζει τὴν Λερναίαν Ὕδραν· ἀλλ' οὐδὲν κερδίζει ὁ μιμούμενος τὸν Ἡρακλέα.

—

Οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς προώρισται νὰ τέρπωσι πάντοτε τὰ πλήθη καὶ δι' αὐτῆς ἔτι τῆς κηδείας των.

Carmen Sylva.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἐν Γερμανίᾳ ἀνεκαλύφθη ἐσχάτως νέον μηχάνημα πρὸς ἐκτόξευσιν τοῦ ἐλαίου εἰς τὴν θάλασσαν, καταπραϋνομένων ὡς γνωστὸν διὰ τοῦ μέσου τούτου τῶν κυμάτων αὐτῆς. Διὰ τοῦ μηχανήματος τούτου ἐκτοξεύεται κύλινδρος πλήρης ἐλαίου, ὅστις ἐκρήγνυται ἀκριβῶς εἰς τὸ προωρισμένον μέρος. Ἐπανειλημμένα πειράματα ἐγένοντο κατά τινα διάπλουν ἐκ Βρέμης εἰς Νέαν-Ὑόρκην, καθ' ὃν ἐξετοξεύθη ἔλαιον μέχρις ἀποστάσεως 450 μέτρων ἀπὸ τοῦ ἀτμοπλοίου. Διὰ τῆς ἐκρήξεως πέντε κυλίνδρων εἰς ἀπόστασιν 350 μέχρι 450 μέτρων ἀπὸ τοῦ πλοίου, ἡ ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης ἐπὶ 140 μέχρις 185 μέτρα τετραγωνικὰ ἐκαλύφθη ὑπ' ἐλαίου καὶ τὰ κύματα κατηυνάσθησαν. Λέγεται, ὅτι ἡ ἀνακάλυψις αὕτη ἠγοράσθη ὑπὸ τοῦ Λόϋδ τῆς Βορείου Γερμανίας.

Κατ' αὐτὰς ἀπέθανεν ὁ τελευταῖος τῶν ἀπομάχων τοῦ Βατερλώ, ὀνόματι Ἰάκωβος Μύερς, ἐν ἡλικίᾳ ἑκατὸν τριῶν ἐτῶν, καταλιπὼν ἐξ τέκνα, 41 ἐγγόνους καὶ 23 δισεγγόνους· ὥστε ὅλη τοῦ μακαρίτου ἀπομάχου ἡ οἰκογένεια ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἕνα ὁλόκληρον λόχον τάγματος.

Ὁ πρῶτος ἱεροκήρυξ τῆς Νέας Ὑόρκης δόκτωρ Χὼλλ κερδίζει ἐτησίως τὸ μυθῶδες ποσὸν 2,250,000 φράγκων. Ὁ ἐν Ἐδιμβούργῳ ἱεροκήρυξ τοῦ Ἐλευθέρου Συλλόγου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου δόκτωρ Οὐάϊτ ἀρκεῖται μόνον εἰς 200,000 φράγκα κατ' ἔτος.

Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν Καταστημάτων ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ. 1888—1453